

שמואל ליימן-ווילציג

מלחמיץ

או

מלחמת המיצים

תוכן העניינים

9.....	לעבוד בקיץ ?	שלב א'
13.....	אם לא מוצאים עבודה	שלב ב'
17.....	... אז ממציאים עבודה	שלב ג'
25.....	מממ ! מינון, מקום מחיר	שלב ד'
31.....	אין כניעות כשאין קניות	שלב ה'
39.....	הפוש לחלק את התלוש	שלב ו'
49.....	מתח בעקבות מטח המתחרים	שלב ז'
55.....	כל ההצלחות קשות	שלב ח'
61.....	עסוקים בהעסקה	שלב ט'
65.....	קלקול קיבה, פלה הכסף	שלב י'
73.....	שותים, שוטטים ושוטרים	שלב י"א
83.....	הגרלה גורלית	שלב י"ב
	השורה התחתונה אינה רק השורה	שלב י"ג
91.....	התחתונה	

עורכת: איה לובין

ISBN 965-286-440-4

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או אמצעי אלקטרוני, אופטי או מכני או אחר כל חלק שהוא מחומר שבספר זה. שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בתוסר חלול בספר זה אסור בתחלט אלא ברשות מפורשת בכתב מהמחבר.

© כל הזכויות שמורות
לכנרת • בית הוצאה לאור
נדפס בישראל, 1995

"מקדמה"

זהו סיפור על מלחמה. לא — לא בין צבאות או מדינות אלא בין ילדים. המלחמה מתרחשת לא בשדה־קרב יבשתי גדול או על פני הים, אלא ברחובות ובכיכרות של שכונה צנועה. וכל־הנשק? לא מטוסים, לא טנקים, לא רובים, לא רימוני־יד, ואפילו לא תגרות ידיים! אז מה כן? עט, צבעים, נייר, בלונים, עוגיות, צנצנות, פירות, תלוישים, כסף, והרבה הרבה כוסות מיץ. בקיצור, לא בדיוק סערה בכוס מיץ, אלא סערה גדולה בגלל כוסות מיץ! זהו קרב, בלי כוח אבל עם המון מוח. ניתן היה לקרוא לזה "מלחמוח", או "מלחמת המיצים", אבל כפי שנראה בסיפור, הדרך הטובה ביותר למשוך תשומת לב היא בדברים לא שיגורתיים — ומכאן, "מלחמיץ".

לעבוד בקיץ?

"אמא — אני יכולה ללכת היום לסרט?" שיר טרם יצאה מהמיטה, אבל תכנון היום כבר החל.

"קודם תקומי, תתלבשי, תאכלי — ואז נדבר על זה," השיבה אמה בקול רם מן המטבח. "אינני מדברת עם מישהי שאיני יכולה לראות."

"אבל אמא, את מדברת המון בטלפון!" שיר לא החמיצה אף הזדמנות לתת תשובה מוחצת, אבל גם אמה ידעה להשיב באותה צורה: "בסדר, שיר, אז תתקשרי אלי בטלפון."

שיר חשבה על זה. אמא רצינית? היא באמת מוכנה שאני אבזבז שיחת טלפון ואתקשר מחדרי למטבח? ואז פתאום היא קלטה: הרי אי-אפשר לטלפן לאותו מספר! עוד ניצחון לאמא. אין מנוס. היא חייבת לקום.

חמש דקות עברו, ושיר הספיקה לקום, להתלבש, ללכת לשירותים, למחוק את השינה מהעיניים, ולהתייצב לארוחת בוקר.

"מה יש לאכול?"

"מה שאַת רוצה," השיבה אמה. כנראה היא במצב־רוח טוב, חשבה שיר.

"בסדר, אוֹכֵל מרק עוף ולאחר־מכן שלוש נקניקיות." אמה לא פתחה פה אבל מבטה אמר המון. במחשבה שנייה, אולי מצב־רוחה לא לגמרי מרומם, חשבה שיר.

היא הוציאה את קופסת הקורנפֿלייקס, מילאה כמחצית מהצלחת ושפכה את החלב לתוכה. "נו אמא, מה תַּת אוֹמְמֶרש. חני יַחחֹלֶה לְלָקֵשׁ לִסְקֹט חִיּוֹם?"

"כמה פעמים אמרתי לך, שיר, לא לדבר בפה מלא אוכל?" היה מאוד מוזר לראות את אמא כועסת עם חיוך על הפנים.

"מה הטשחוק?" שאלה שיר. את הכעס היא הבינה.

"אַת לא שומעת את עצמך? עם כל האוכל והחלב את נשמעת כמו דג באקווריום." שיר שתקה והמשיכה לאכול. אמה המשיכה לשטוף את הכלים. חלב לפה, שפריץ לכיור, חלב לפה, שפריץ לכיור. עם קצת דמיון ניתן לעשות מזה סימפוזיה של נוזלים. הן סיימו ביחד.

"אז אפשר ללכת לקולנוע היום?"

"שיר, חשבתי על הבקשה אבל יש לי בעיה איתה. הרי רק אתמול סיימת את הקייטנה וכבר עכשיו את רוצה סרט? הקייטנה עלתה לנו הרבה כסף ואינני יכולה לשלוח אותך כל יום לשעשוע אחר, ועוד במשך כל הקיץ!"

"אז מה אני אעשה במשך חמישה שבועות? לאחר הקייטנה הנפלאה יהיה לי מאוד משעמם!"

"לא אמרתי שאני מתנגדת שתלכי לקולנוע. אולי תחפשי עבודה, תרוויחי קצת כסף, ואז תוכלי ללכת להרבה סרטים."

שיר הופתעה. לעבוד? מצד אחד, איזה מין חופשה זו אם צריכים לעבוד? מצד שני, זו הפעם הראשונה שאמא מאפשרת לה להסתובב בשכונה חופשי. כנראה, בכל זאת יש כמה יתרונות לגיל בן שתי ספרות. "איפה אמצא עבודה?" שאלה שיר. זה כבר עניין לגמרי חדש בשבילה. "יש הרבה אפשרויות," ענתה אמא. "תתחילי עם יצחק במכולת. אולי הוא זקוק לעזרה בחנות, או אפילו למישהי שתעזור במשלוחים הביתה. אני מוכנה לתת לך את העגלה שלנו."

זה נשמע רציני, חשבה שיר. "ואם הוא לא צריך עזרה?" "תחשבי על בייביסיטינג. את יכולה לכתוב כמה מודעות ולתלות אותן על לוח המודעות בבתיים בשכונה. אולי ישנן אמהות המחפשות כמה שעות מנוחה מהתינוקות שלהן."

עכשיו זה כבר מאוד רציני, הרהרה שיר לעצמה. "ואם אין אמהות כאלו?"

אמא הסתכלה עליה בפחות סבלנות. "אז תשטפי מכוניות. עם כל האבק בקיץ, בוודאי יהיו הרבה מכוניות מלוכלכות בשכונה." איזה קיץ! או לסחוב כמה קילו של מצרכי מזון כל בוקר, או להחליף הרבה חיתולים, או לשטוף גגות של מכוניות במקום את הטוסיק של תינוקות. שיר לא התלהבה — בלשון המעטה.

"נשמע לי מאוד משעמם, אמא."

"אולי, אבל עם הכסף שתרוויחי, תוכלי להשתעשע לאחר-מכן. ויש לי רעיון — תלכי עם תמיר. ביחד, העבודה תהיה פחות משעממת."

זה כבר רעיון! בסוף, לאמא יש תמיד עצה טובה. גם תמיר סיים קייטנה אתמול, ובטח אין לו תעסוקה. והכי חשוב, עם תמיר זה אף פעם לא משעמם. "ביי, אמא." שיר רצה לכיוון הדלת.

"רגע! אל תשפתי לצחצח את השיניים — — —". הדלת כבר נסגרה לפני

שאמא הספיקה לגמור את המשפט. היא רשמה לעצמה לא להזכיר לשיר לצחצח את השיניים לאחר ארוחת הצהריים, ושו הפתק על דלת המקרר, בין כל שאר פתקי הזיכרון של המשפחה, שוכחים לקרוא אותם.

שאמה הספיקה לגמור את המשפט. היא רשמה לעצמה לא לשכוח להזכיר לשיר לצחצח את השיניים לאחר ארוחת הצהריים, ושמה את הפתק על דלת המקרר, בין כל שאר פתקי הזיכרון של המשפחה, שלרוב שוכחים לקרוא אותם.

"אז אפשר ללכת לקולנוע היום?"
שיר, חשבתי על הבקשה אבל יש לי בעיה איתה. הרי רק אתמול סיימת את הקייטנה וכבר עכשיו את רוצה סרט? הקייטנה עלתה לנו הרבה כסף ואינני יכולה לשלוח אותך כל יום לשעשוע אחר, ועוד במשך כל הקיץ!"

"אז מה אני אעשה במשך חמישה שבועות? לאחר הקייטנה הנפלאה יהיה לי מאוד משעמם!"

"לא אמרתי שאני מתנגדת שתלכי לקולנוע. אולי תחפשי עבודה, תרוויחי קצת כסף, ואז תוכלי ללכת להרבה סרטים."

שיר הופתעה. לעבוד? מצד אחד, איזה מין חופשה זו אם צריכים לעבוד? מצד שני, זו הפעם הראשונה שאמא מאפשרת לה להסתובב בשכונה חופשי. כנראה, בכל זאת יש כמה יתרונות לגיל בן שתי ספרות. "איפה אמצא עבודה?" שאלה שיר. זה כבר עניין לגמרי חדש בשבילה. "יש הרבה אפשרויות," ענתה אמא. "תתחילי עם יצחק במכולת. אולי הוא זקוק לעזרה בחנות, או אפילו למישהי שתעזור במשלוחים הביתה. אני מוכנה לתת לך את העגלה שלנו."

זה נשמע רציני, חשבה שיר. "ואם הוא לא צריך עזרה?"
"תחשבי על בייביסייטינג. את יכולה לכתוב כמה מודעות ולתלות אותן על לוח המודעות בבתים בשכונה. אולי ישנן אמהות המחפשות כמה שעות מנוחה מהתינוקות שלהן."

עכשיו זה כבר מאוד רציני, הרהרה שיר לעצמה. "ואם אין אמהות כאלו?"

אמא הסתכלה עליה בפחות סבלנות. "אז תשטפי מכוניות. עם כל האבק בקיץ, בוודאי יהיו הרבה מכוניות מלוכלכות בשכונה."
איזה קיץ! או לסחוב כמה קילו של מצרכי מזון כל בוקר, או להחליף הרבה חיתולים, או לשטוף גגות של מכוניות במקום את הטוסיק של תינוקות. שיר לא התלהבה — בלשון המעטה.

"נשמע לי מאוד משעמם, אמא."

"אולי, אבל עם הכסף שתרוויחי, תוכלי להשתעשע לאחר-מכן. ויש לי רעיון — תלכי עם תמיר. ביחד, העבודה תהיה פחות משעממת."

זה כבר רעיון! בסוף, לאמא יש תמיד עצה טובה. גם תמיר סיים קייטנה אתמול, ובטח אין לו תעסוקה. והכי חשוב, עם תמיר זה אף פעם לא משעמם. "ביי, אמא." שיר רצה לכיוון הדלת.

"רגע! אל תשכחי לצחצח את השיניים — —" הדלת כבר נסגרה לפני

אם לא מוצאים עבודה...

"שלום. האם תמיר בבית?" שיר תמיד היתה מנומסת יותר עם הורי חבריה מאשר עם הוריה שלה.

"כן, שיר, היכנסי." גברת לוין היתה די נחמדה על אף מְמִדָּה הגדולים, או אולי היתה נחמדה בגלל מְשִׁקְלָה הכבד?

שיר שמה לב שרוב האנשים השמנים שהכירה היו מאוד חביבים.

"תמיר!" צעקה גברת לוין. "שיר מחפשת אותך!"

תוך שתי שניות (יחסית אטית לתמיר, הידוע בזריזותו), הוא הופיע בסלון. שיר התרגלה מזמן למראה המרושל של תמיר: חולצה — חצי בחוץ וחצי בפנים — עם כפתור אחד פתוח, שרוך נעל אחת לא קשור, וגרביים בצבעים שונים (הפעם אדום וירוק).

"היי, שיר, מה העניינים?"

"בסדר, תמיר," השיבה. "עכשיו כשהקייטנה הסתיימה, התחלתי לחשוב על המשך הקיץ. יש לך תוכניות?"

"בכלל לא. אפילו לא חשבתי על כך. יש לך רעיון?"

שיר לא ידעה איך תמיר יקבל את הרעיון שלה (אין צורך לספר לו את מקורו האמיתי), מאחר שגם הוא אף פעם לא עבד ממש.

"חשבתי שאולי נוכל לעבוד ביחד, להרוויח קצת כסף, ולבזבז אותו על סרטים ושטויות אחרות."

"וואו! זה רעיון נהדר. דמיינהכיס שאני מקבל אף פעם לא מספיקים לי. שתי פיצות וקולה, ונגמר לי לשבוע! אבל מה נעשה?"

תמיר הזריז גם היה די חפוז. תמיד מוכן לעשות, לפני שנתן את דעתו על מה לעשות.

"כן," הוסיפה גברת לוין שלא הספיקה לצאת מהחדר והקשיבה לשיחה. "מה תעשו?"

"יש כמה אפשרויות," ענתה שיר, במאמץ לגייס את מקסימום ההתלהבות האפשרית. "מכולת. ג'ייביסטינג. רחיצת מכוניות."

"נשמע לי בסדר," השיב תמיר מיד.

"גם לי," הוסיפה גברת לוי. "וכמה תבקשו בעד העבודה?" שיר לא ידעה לענות. למען האמת, על הצד הזה היא לגמרי לא חשבה. "נראה מה שיצחק יציע לנו," היתה תשובתה המאוחרת. "ואם תשמרו על תינוקות? בדרך-כלל עליכם לומר למעסיק מה גובה התשלום שאתם מבקשים, ולא ההיפך."

גברת לוי כנראה מומחית בכלכלה, חשבה שיר לעצמה. כדאי להתייעץ איתה. "אף פעם לא הייתי בייביסיטר," הודתה שיר, "רק בייבי. אבל את בטח שילמת הרבה פעמים." לתמיר שתי אחיות גדולות שפעם היו תינוקות. "מה את מציעה?"

גברת לוי צחקה בקול רם. "שמעת פעם על אינפלציה, שיר?" מאז עברו הרבה שנים והרבה מטבעות — לירה, שקל, שקל חדש. מה ששילמתי אז איננו מה שמשלמים היום." "אז מה נעשה?" שאלה שיר, קצת נבוכה.

"יש לי רעיון," העיר תמיר פתאום לאחר כמה שניות של שתיקה. "נציע לאמהות שמירה חינוך בפעם הראשונה, מעין ניסוי. הם בטח לא יוותרו על מציאה כזאת. ואז, עד הפעם הבאה נוכל לברר אצל כמה ילדים כמה הם גובים."

"אל תגיד לי שאתה מציע אותו דבר לגבי שטיפת מכוניות," אמרה שיר בהיסוס מסוים.

"למה לא?" ענה תמיר בהתלהבות.

שיר פחות התלהבה. לעבוד קשה תמורת כסף זה דבר אחד, אבל להזיע בלי להרוויח — זה כבר עניין אחר. אבל מה לעשות? השותף שלה כבר התלהב מכל הרעיון. אז למה לקלקל לו וגם לה? "בסדר," מלמלה בשקט, כאשר העיניים הביעו "לא בסדר" מוחלט.

"יופי. לדרך!" הכריז תמיר. הוא לקח אותה ביד ומשך אותה החוצה. "אל תצאו מהשכונה!" צעקה לעברם גברת לוי מהחלון. "ובהצלחה!"

"כישלון מוחלט," ענה תמיר לאמו אפילו לפני שהצליחה לשאול את השאלה. "אפשר לקבל משהו לשתות, אמא?" למרות סקרנותה, הלכה גברת לוי למטבח להביא מיץ פטל. כשחזרה לסלון, תמיר כבר לא היה שם. "תמיר! איפה אתה?" "בחדר שלי," השיב תמיר בקול חלש ומדוכא.

לאחר שתיית כל הכוס בלגימה אחת, הוא התחיל את הסיפור. "קודם הגענו ליצחק במכולת. הוא היה מאוד נחמד אבל מסתגר ששמוליק וסיגלית עובדים אצלו מתחילת הקיץ. סיגלית עוזרת ללקוחות ושמוליק סוחב את המשלוחים לביתם. התשובה של יצחק היתה: 'אולי בקיץ הבא'."

"לא נורא," אמרה גברת לוי. "לפחות היית בקייטנה. שמוליק וסיגלית עבדו כל הזמן."

"אין לי תלונות," אמר תמיר, "אבל התחלנו להבין שלא יהיה קל להשיג עבודה באמצע הקיץ."
"ואז מה עשיתם?"

"הלכנו לגן גונן והתחלנו להציע את עצמנו לאמהות שישבו שם עם ילדיהן הקטנים. רובן היו נחמדות לא פחות מיצחק — אבל אותו סיפור חזר על עצמו. לילך שומרת על דני, מוטי עובד אצל גברת כנפו, שומרית מטפלת בגבי וגדי התאומים. כולם תפוסים!"

"אבל בטח לא כל האמהות היו בגן גונן," העירה אמו. "למה לא שמתם מודעות בבתים ובעמודי חשמל? הרי כולם עושים זאת."

"בדיוק," השיב תמיר. "כולם! לא תאמיני אבל בכל בית מצאנו לפחות שתי מודעות עם כל הכינויים: שְׁמֵרְטֵפִים, בִּיבִיסְטֵרִים, מטפלות ומטפלים — ובעמודי החשמל אפילו לא היה מקום לתלות מודעות חדשות! החלטנו שחבל על המאמץ."

"ושטיפת מכוניות? שיר הזכירה גם אפשרות כזאת." אמו אף פעם לא שכחה מלה.

"אל תשאלני. את יודעת למה לא היה מקום בעמודי החשמל? בצד אחד, הצעות של בייביסטרס, ובצד השני הצעות לניקוי מכוניות: שטיפה, וְקֵס ופֹּלִיש, שואב־אבק בפנים. ואז שמנו לב שכמעט כל המכוניות בשכונה די נקיות. אינני יודע מיהו הילד הזה אבל בטח שמספר הטלפון 6975312 מרוויח יפה."

גברת לוי לא ידעה מה לומר, אז היא אמרה מה שכל אמא מוסיפה במצב כזה: "אני בטוחה שתחשוב על משהו, תמיר."

לא ברור אם תמיר הקשיב. "אמא, אפשר לקבל עוד מיץ פטל?"
"איזו שאלה!" ומיד יצאה למטבח. "אני אביא לך כד מלא. בחום כזה אתה בטח צמא מאוד."

תמיר לא הגיב. הוא רק הסתכל על הכוס הריקה. פתאום הופיע חיך קטן על פניו, ועד שאמו חזרה עם המשקה, זה התפתח לחיך גדול מאוד.

שלב ג'

...אז ממציאים עבודה

"תשמעי, שיר, אני חושב שמצאתי את הפתרון." תמיר אף פעם לא התחיל שיחת טלפון בדברי נימוס, אבל כאשר התלהב ממהו, הוא שכח אפילו להציג את עצמו — כאילו שהצד השני היה יכול לראות את פרצופו דרך השפופרת. אולם הפעם, לא היה קשה לשיר לזהות את המטלפן. "כולי אוזן," ענתה. שיר אהבה להשתמש בכל מיני ביטויים ששמעה לאחרונה ממבוגרים.

"עשינו הרבה דברים היום ביחד בשכונה, לא? הסתובבנו, דיברנו עם אנשים, נכנסנו לבתים, קראנו מודעות — אבל דבר אחד לא עשינו כי לא רצינו לעצור."

שיר לא הבינה. "אבל תמיר, לא עשינו הרבה דברים. לא צחקנו, לא השתעשענו, לא עבדנו, לא הרווחנו, ובסך-הכול לא הצלחנו!" "נכון, נכון. אבל דבר אחד היינו חייבים לעשות ופשוט לא היתה הזדמנות. לא שתינו!"

"לא שתינו?" שיר עכשיו היתה לגמרי מבולבלת. "מה הקשר?" "יש קשר," ענה תמיר. "חוץ מהברזייה העלובה בגן גונו, שבקושי משפריצה שתי טיפות יחד, אין אף מקום בכל השכונה שבו אפשר לקבל משהו קר לשתות. אפילו אצל יצחק הכול פושר. יש רק בשר וחלב במקרר שלו."

אולי אני סובלת קצת ממכת חום, חשבה שיר לעצמה, אבל אני עדיין לא מבينة לאן כל זה מוביל. "אז מה?"

"אז מה?" תמיר כמעט צעק לטלפון. "אז נמכור שתייה קרה לכל תושבי השכונה! הגעתי הביתה והייתי מאוד צמא והתחלתי לספר לאמא שלי על כל מה שעשינו והיא הביאה לי כד..."

שיר כבר הפסיקה להקשיב. למכור שתייה קרה? זה כבר רעיון מדליק. אבל...

"ואז זה בא לי בדרך מפותלת — פֶּטְלו!" תמיר כנראה אמר את כל המשפט הארוך בנשימה אחת והיה זקוק לכמה שניות כדי לתפוס אוויר. "אבל מאיפה הפֶּטְלו?" שאלה שיר. "ואיך נשמור אותו קר בשמש

החמה?" היא המשיכה. "ואיפה נמכור אותו? וכמה כסף זה יעלה?"
לא שהיא רצתה לטרפד את הרעיון הנהדר של תמיר, אלא שלעומתו
היא תמיד היתה זהירה. "לפני שקופצים," מצהיר אבא שלה בכל
הזדמנות, "מסתכלים וחושבים."
אבל שום דבר לא היה יכול לעצור את תמיר בהתלהבותו. "פרטים,
פרטים," הוא אמר בביטול. "איך הרעיון נראה לך?"
"פרטים, פרטים," השיבה שיר. "רעיון טוב בלי ביצוע טוב הופך לרעיון
רע." עוד משפט שגור של אבא.
"בסדר. אני אקפוץ אלייך בעוד שעה, לאחר ארוחת ערב. אבא שלי
במילואים, אז אני ואמא גומרים את השאריות מהמקרר."
"אולי תביא גם טיפת מיץ פטל," ביקשה שיר בהומור, וטרקה את
הטלפון.
הפעם תמיר לא ידע אם זו בדיחה או בקשה רצינית. ליתר ביטחון הוא
החליט להביא איתו קנקן מלא.

"היכנס, תמיר, הדלת אינה נעולה," קרא אביה של שיר ממקומו בשולחן.
גברת פוגל היתה במטבח, מכינה להגשה את המנה האחרונה: עוגת
אזכמניות.
תמיר נכנס מיד, אבל כאשר ראה את המשפחה סביב השולחן התחיל
להתנצל ולגמגם. "אה, סליחה. ליל לא ידעתי שאתם עדיין אוכלים..."
"אז מה?" השיב מר פוגל. הוא תמיד היה במצב־רוח טוב לקראת סוף
סעודה שבישלה אשתו. "שב איתנו, תמיר," הוא המשיך. "אולי נשארה
עוד מנה עוגה?" שאל בקול רם כדי שרעייתו תשמע ותכין.
בדיוק ברגע זה היא יצאה מהמטבח עם מגש ביד – ועליו חמש מנות
עוגה. "שיר סיפרה לי שתמיר מגיע, אז הכנתי גם בשבילו." היא פנתה
לתמיר, שעדיין הרגיש נבוך במקצת על הפלישה באמצע הארוחה: "מאוד
נחמד מִצֶדֶד להביא לנו משהו לשתות."
שיר פרצה בצחוק. "שכחתי לספר לך, אמא. זה הרעיון של תמיר."
"רעיון למה?" שאל אחיה הקטן, טל. הוא לא נטה לדַבֵּר הרבה, אבל
כאשר כבר פתח את פיו, מה שיצא לו היה איכשהו תמיד לְעניין.
"החלטנו לעבוד קצת בקיץ ולהרוויח כסף. תמיר חושב שנוכל למכור
מיץ פטל קר בשכונה. ביקשתי ממנו לבוא הערב כדי שנדבר על כמה

פרטים."

"זה מאוד נכון, שיר, הוסיף מר פוגל. "לפני שקופצים מסתכלים וחושבים. על איזה פרטים בדיוק? אולי כולנו יכולים לעזור לך."
שיר לא התכוונה לשתף את כל משפחתה בדיון, אבל עכשיו לא היתה לה ברירה. "ראשית, היא התחילה בצורה קצת הססנית, "רציתי לטעום את מיץ הפטל."

תמיר מיד הגיב: "מה הבעיה עם מיץ הפטל של אמי?"
שיר דיברה לאט, ובחרה את המלים שלה בקפדנות. "לא אמרתי שיש בעיה. אבל לפני שמתחילים למכור משהו, חשבתי שכל השותפים חייבים להכיר את המוצר."

"אם תרשו לי לומר משהו, נכנסה גברת פוגל לשיחה תוך כדי חיתוך פרוסת העוגה שלה, "נראה לי שפחות חשוב מה שאתם חושבים על המיץ שלכם ויותר חשוב מה שהלקוחות חושבים."

"אבל אמא, איך נדע זאת עד שלא נמכור להם את המיץ?"
"פשוט מאוד, השיב אביה. "מבקשים מאנשים שונים לנסות את המיץ החדש, ואז מקבלים את תגובותיהם — טעים מאוד, בסדר, מתוק מדי, מגעיל. קוראים לזה 'מחקר שוק'."

"תסלח לי, העיר תמיר שלא יכול להתאפק, "אבל מה קורה אם אנשים שונים מגיבים באופן שונה? אולי אחד יאמר שהמשקה ממש מגניב והשנייה תרצה להקיא?"

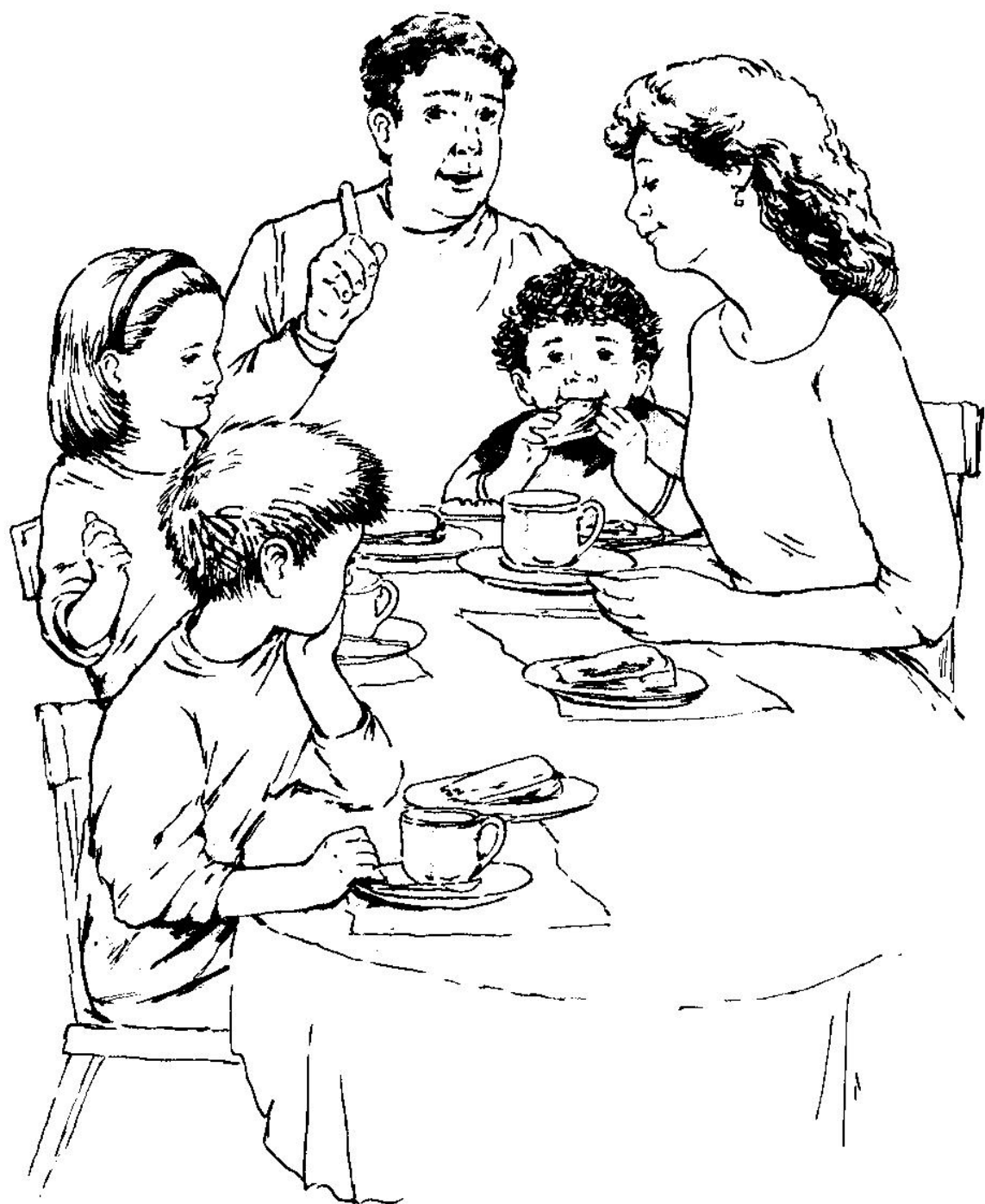
"בדיוק!" הכריז מר פוגל. "מאחר שלכל אחד טעם קצת שונה, צריכים לבקש מכמה אנשים לנסות דבר חדש, ואם חלק לא אוהבים אותו, צריך לשאול למה."

"אז למי נפנה?" שאלה שיר בקול חרד. נראה, שהיא חששה מניסוי לא מוצלח.

"אנחנו, אמר טל, בפה מלא אוכמניות.

"למה לא?" הוסיפה גברת פוגל. "הרי מי יושב מסביב לשולחן הזה? ילד מאוד צעיר — שהוא וחבריו שותים ממש הרבה בקיץ. עוד שני ילדים שכבר יכולים לקנות לעצמם מיץ פטל. ושני הורים. בואו ננסה!"
תמיר מזג את המיץ בקנקן לחמש כוסות. כשסיים למזוג, הרים מר פוגל את כוסו והכריז בקול רם: "לחיים!" וכולם שתו בשקט, מתרכזים בטעם הפטל.

"מתוק!" צעק טל בקול רם, ופלט שיהוק גדול מִבִּטְנוֹ. כולם צחקו, אבל עדיין היתה האווירה מתוחה.

"יותר מדי מתוק בשבילי," חוסיפה שיר. "זהו מיץ טוב לרופאי שיניים שמחפשים חולים חדשים."

"אני דווקא חושב שהוא בסדר," הגיב תמיר, אבל אפשר היה לשמוע קצת הסתייגות בקולו. "אולי הייתי מוסיף קצת יותר תרפיז." "אני מסכימה עם שיר," אמרה אמה כאשר הגיע התור שלה. "אבל לא רק שהמיץ מתוק מדי, גם הפטל מרוכז מדי. לרגע חשבתי שזהו מיץ אוכמניות!"

"הפעם אינני מסכים איתך, יקירתי," הגיב בעלה בנימוס מעושה. "דווקא הפטל החזק מוסיף לטעם ונותן לו ייחודיות." "אז מה עושים?" שאל תמיר, ונשמע קצת נואש. "אפילו אנחנו לא מסכימים בינינו לבין עצמנו."

"זה לא לגמרי נכון," השיבה שיר. "אני ואמא רוצות פטל פחות מתוק וכל הגברים במשפחה אוהבים פטל חזק יותר. ייתכן שעלינו כאן על משהו."

"א-י-ל-י," הרהר אביה בקול רם, ואז הפסיק וחשב לרגע. שיר ידעה לא להפריע לו כאשר מצחו מקומט. "נראה לי," הוא המשיך לאחר כמה שניות, בקול נמוך (א-ו-א), חשבה שיר לעצמה, הנה באה הרצאה), "שזוהי דוגמה טובה למה שאני תמיד אומר: כל בעיה, זו הזדמנות." "אולי הזדמנות לשבור את הראש," מלמל תמיר בקול עוד יותר נמוך. שיר בעטה בו מתחת לשולחן. "איזו מין הזדמנות, אבא?" היא שאלה בנימוס.

"בוא נחשוב מה יש לנו כאן. ילדים אוהבים מיץ פטל מתוק, כגבר אני מעדיף פטל חזק, ואשתי בחרה בפטל פחות מתוק." הוא עצר, כביכול מחפש הסבר שכולם יבינו. "כמו שאמא חותכת עוגה לפלחים, כך לכל אחת מהקבוצות קוראים פֶּלַח שוק — — —"

"מחקר שוק. פֶּלַח שוק." טל תמיד אהב לחזור על מלים חדשות, בדיוק כמו שיר. ההבדל היה שלרוב, הוא לא הבין אותן.

"טוב מאוד, טל," המשיך אביו, "אתה צודק — הם קשורים. קודם בודקים. ומה בודקים? האם יש אנשים המעוניינים לקנות את המוצר החדש."

"אבל, מר פוגל. מצאנו שמעוניינים בשלושה סוגים שונים," אמר תמיר, כמעט בחוסר סבלנות.

"רגעו! צעקה שיר. "למה לא למכור את שלושתם?!"

"מה, כמו קוקה קולה, פפסי קולה ושןֶוֶפס קולה?" שאל תמיר.

"לא בדיוק," השיב מר פוגל. "אינני רוצה לבלבל אתכם, אבל לשלושת המשקאות הללו קוראים מותגים."

"מושגים, מודאגים, מותגים," צפצף טל.

"שתוק כבר, טל. אין לך מושג מה זה מותג." נמאס לשיר מאחיה.

"ואת כן יודעת, שיר?" שאלה אמה.

"אני חושבת שכן. פפסי, שוופס וקוקה קולה באות כל אחת מחברה

אחרת. אם אנו נמכור שלושה סוגי מיץ פטל, כולם יהיו מאותה חברה."

"מה, כבר הפכנו לחברה?" שאל תמיר.

"טיפש, בוודאי שלא. זה רק לשם ההסבר."

"שיר," נזף בה אביה, "אל תדברי ככה לשותף שלך. אתם חייבים לעבוד

ביחד."

"סליחה, תמיר," אמרה שיר מיד. "לא התכוונתי לקרוא לך טיפש. הרי

כולנו יודעים איזה ציונים קיבלת בתעודה השנה."

"בוא נסכם, תמיר, שהולכים על שלושה סוגי מיץ פטל."

"איזה?" שאל תמיר, עדיין קצת נעלב.

"מה זאת אומרת, איזה?" שאלה שיר. "זה ברור — פטל רגיל, פטל חזק,

ופטל דיאטטי."

"דיאטטי?" הגיב תמיר בפליאה. "מה פתאום דיאטטי?"

"זה דווקא רעיון מצוין," העירה גברת פוגל. "מיץ דיאטטי הרבה פחות

מתוק ובנוסף, אין לו קלוריות. הנשים ישתו את זה בעצמן, וחלק מהן אף

יעדיף פטל ללא סוכר לפעילות שלהן."

"בסדר." תמיר השתכנע. "אז פתרנו את כל הבעיות?"

"מה פתאום?" אמרה שיר. "כמעט שכחתי. כמה תעלה כל כוס?"

"זה תלוי בכמה תעלה כל כוס," הסביר אביה בהסבר־לא־הסבר.

"איזו תשובה זאת, יעקב?" שאלה גברת פוגל את בעלה. "שיר שואלת

ואתה עונה באותה שאלה?"

"נכון," השיב מר פוגל והביט ישר אל שיר ותמיר. "את שאלת כמה

תעלה כל כוס ללקוח, ואני עניתי שהכול תלוי בכמה יעלה לכם להכין את

המיץ."

"למה שזה יעלה לנו, אבא? הרי גברת לזין מכינה את זה בשבילנו."

"אה, שיר, לא בדיוק. עולה די הרבה כסף לקנות את תרכיז הפטל."

"כוסות," הוסיף טל.

"נכון!" המשיך תמיר. "גם נצטרך לקנות המון כוסות חד־פעמיות. הרי

אנשים לא ירצו לשתות מאותה כוס שאחרים שתו ממנה."

"אוי!" ייללה שיר, "זה מתחיל להיות מאוד מסובך! תרפז, כוסות
 — יש משהו שלא הזכרנו?"
 "כן," אמר מר פוגל, "כסף. יש לכם מספיק כסף לקנות את כל זה?"
 "אבל, אבא, חשבתי שמחלק מהכסף שנקבל מהלקוחות, נוכל לקנות
 עוד חומרים למשקאות."
 "זה נכון," אמרה אמה בעדינות. "אבל אתם צריכים הרבה כסף להתחיל
 את כל העסק."
 "לזה קוראים השקעה," הוסיף בעלה.
 "השקעות במשקאות," מלמל טל כמו תופי.
 כולם פרצו בצחוק. "זה דווקא היה טוב, טל!" החמיאה שיר לאחיה
 הקטנטן.
 "יש לי הצעה בשבילכם," אמר מר פוגל, עוד לפני שהוא הפסיק לצחוק.
 "אני אתן לכם מספיק כסף לקנות כל מה שאתם צריכים, בתנאי שתחזירו
 לי את הכסף לאחר שתתחילו להרוויח. ככה אני הופך למשקיע."
 "רק את הכסף בחזרה?" שאלה שיר.
 "זה נכון, שבדרך-כלל המשקיע מקבל חלק מהרווח, אבל נוותר הפעם
 על הזכות," הכריז אביה. כנראה שכל הצחוק עשה לו טוב בלב.
 "אולי לפחות תקבל מאיתנו כוס פטל חינם, כל פעם שתרצה?" הציע
 תמיר.
 "עשית עסק, תמיר. יאללה, השעה מאוחרת. צריך ללכת לישון."
 "אבל אבא," התחננה שיר, "עוד לא קבענו את המחיר!"
 "אני בטוח, שאת זה עכשיו תוכלו לעשות בעצמכם. אמא, תני להם
 כמה כסף שהם צריכים. בהצלחה!" והוא כבר יצא מהחדר.
 "אני מצטערת, ילדים." גברת פוגל פנתה לשיר, תמיר וטל, "אבל אני
 מוכרחה לנקות את הבית עכשיו. גמרתם לאכול?"
 כולם הנהנו בראשם ויצאו מפינת האוכל.

מממ! מינון, מקום מחיר

כאשר הלכה שיר בבוקר לביתו של תמיר, אָמו חיכתה לה עם מָסר מגברת פּוּגל. "שיר, אמא טלפנה ומסרה שאת יכולה לרשום את כל הקניות בכרטיס שלה במכולת. זה מאוד יפה מצדך, אבל אם אתם עובדים ביחד, אני גם רוצה לתת לכם כסף להתחלת העסק."

"אין צורך, אמא," השיב תמיר. "זו רק הלוואה שנחזיר לאחר שנרוויח כסף. אבל אנו צריכים אותך לעזור לנו בצורה אחרת."

"כן," המשיכה שיר. "קודם כול, אנחנו רוצים למכור שלושה מיצים שונים, ואת בטח תדעי איך לעשות זאת."

"שלושה מיצים?" שאלה גברת לוין. "תן לי לנחש — פטל, אָננס וענבים?"

"לא, אמא," צחק תמיר. "פטל רגיל, פטל חזק ופטל דיאטטי. בדקנו אצל המשפחה של שיר ולא כולם אוהבים את אותו פטל."

"וכולם אוהבים פטל?" שאלה גברת לוין, אבל לא נתנה להם הזדמנות לענות. "בסדר, למטבח! יש לנו עבודה."

תמיר ושיר ישבו מסביב לשולחן. גברת לוין הוציאה כמה כוסות, תרפז פטל רגיל, תרפז פטל דיאטטי וכד גדול של מים. ואז התחיל משחק הכפות המעצבן והמצחיק גם יחד.

שלוש כפות פטל רגיל בכוס מים. טועמים ו...

"בסדר," העירה שיר.

"חלש מדי," הודיע תמיר.

ארבע כפות — "מתוק מדי" / "עכשיו זה טעים!" פרצו שניהם בקול מוכפּל.

"בואו ננסה את הדיאטטי," הציעה גברת לוין, "אלא שהפעם אתחיל עם חמש כפות מאחר שאין בו סוכר." אולם התוצאה היתה דומה אם כי בסדר הפוך:

"אין לזה טעם," התלונן תמיר.

"די טעים, לדעתי," החזירה לו שיר.

ושוב, הוסיפו כף, כאשר כבר היה ברור מה שיקרה.

"עכשיו יש איזשהו טעם," אמר תמיר.
"כן," השיבה שיר, "טעם של תרכיז פטל!"
בסוף, הכול הסתדר איכשהו. הם החליטו ללכת על ארבע כפות לכוס
פטל רגיל, חמש כפות לכוס פטל חזק, וחמש וחצי כפות תרכיז דיאטטי
לכוס "שומרי משקל".

"זהו זה," סיכמה גברת לויין בפסקנות. "לפחות קבענו את המינון."
"אף פעם לא חשבתי על זה," הרהרה שיר בקול רם.
"על מה?" שאל תמיר. "על כמה תרכיז נכנס לכל כוס?"
"לא," צחקת שיר. "רק עכשיו הבנתי את המשמעות של המלה מינון.
לפי כל הניסויים שלנו, מסתבר שזה קשור למינו של השותה...!"
הגברת לויין גנחה. גם משחקי מלים הם עניין של טעם, חשבה שיר
לעצמה.

★ ★ ★

"ארבעים ושמונה שקלים," מלמלה לעצמה שיר כשקזרה עם תמיר ואמו
לביתם. "כמה כוסות כל זה?" היא שאלה בקול רם יותר.
"קצת סבלנות, שיר," השיבה גברת לויין.
"תנו לי חצי שעה ואז נהיה יותר חכמים. בינתיים צאו מכאן. יותר קל
לי לעבוד לבד." השותפים החדשים עברו לחדר של תמיר.
"אתה יודע שעדיין לא קיבלנו כמה החלטות חשובות," התחילה שיר.
"למשל?"

"איפה נמכור את המיץ שלנו?"

"איזו שאלה. בשכונה, כמובן!"

"ברור, אבל לא לזה התכוונתי. האם נשב במקום אחד קבוע, שכולם
יידעו איפה למצוא אותנו, או נסתובב כל היום להקל על תושבי השכונה
ולהביא את המיץ אליהם?"

"מה, את משוגעת? בחום הקיץ את מוכנה לסחוב קנקנים של שלושה
סוגי מיצים ממקום למקום? נראה לי מסובך מדי, שלא לדבר על
הטרחה."

"בסדר, בסדר!" שיר רצתה להרגיע אותו. "שיהיה במקום אחד. אבל
איפה?"

"זו כבר שאלה טובה, שיר. נראה לי שהכי טוב בפתח גן גונן. כל מי
שיבוא לגן יראה אותנו, זה קרוב לכל מי שמשחק ומזיע בגן, וגם די קרוב

לכל התושבים ברחוב פלד."

"אולי, אבל אתה שוכח דבר אחד חשוב. גן גונן די רחוק מהבית שלך. לפני רגע לא היית מוכן לסחוב ועכשיו אתה כן מוכן להעביר את הקנקנים לצד השני של השכונה? ומה אם נצליח למכור את הכול תוך כמה שעות – שוב תחזור הביתה ותסחוב עוד כמה קנקנים?"

"מה זאת אומרת תסחוב. נסחוב! ביחד זה לא יהיה כל-כך נורא."

"בכל-זאת," הגיבה שיר. "לדעתי, כדאי להתחיל קרוב לבית. אנחנו מכירים אישית הרבה יותר אנשים בסביבה הזאת."

"זה נכון," הסכים תמיר. "בטח כולם יבואו ויקנו מאיתנו. אורקיי, אולי ברחבה בין שני הבתים שלנו?"

"נפלא!" שיר התלהבה גם מהרעיון וגם מהעובדה שהיא לא תצטרך לעבוד רחוק מביתה. "ועכשיו לשאלה הבאה: ניתן למיצים שלנו שם?"

"שם?" שאל תמיר בהפתעה. "כן, שם," השיבה שיר. "הרי אתה לא מבקש מיצחק במכולת סתם לחם, אלא לחם שחור, לחם לבן, לחם פרוס, לחם דיאטטי."

תמיר התאושש מהר מההלם. "אז נקרא להם פטל דיאטטי, פטל רגיל ופטל חזק. מה הבעיה?"

"זה נשמע לך מושך?" שאלה שיר. "אולי נמציא שמות יותר סקסיים?"

"סקסיים?!" הגיב תמיר, חצי בשאלה וחצי בצעקה. "אנו לא מוכרים בגדים, אלא סתם מיץ פטל. מה קרה לך?"

וברגע זה קראה להם גברת ליון מהמטבח. "ילדים, גמרתי! בואו הנה. שניהם רצו מהר מהחדר. למיץ שלהם, כנראה, לא יהיו שמות סקסיים."

★ ★ ★

ברגע שנכנסו למטבח, עמדו שניהם בתדהמה. שורה אחר שורה של כוסות מלאות מיץ פטל.

"בדיוק מאתיים כוסות," הודיעה האמא של תמיר. "כאן, על השולחן, שבעים פטל רגיל, על-יד הכיור שבעים כוסות פטל חזק, ושם, מול התנור, שישים כוסות פטל דיאטטי."

"זה ייקח לנו שבוע שלם למכור את כל זה," אמרה שיר.

"לפחות לא נהיה צמאים," הוסיף תמיר עם חיוך גדול על פניו.

"גברת ליון," שיר התחילה לשאול במבוכה, "איך נסחוב מאתיים כוסות לדוכן שלנו?"

גברת לוין פרצה בצחוק. "לא, שיר. אני מזגתי את כל הכוסות האלו רק לשם הניסוי. הרי אתם צריכים לדעת כמה כוסות מיץ פטל ניתן להפיק מארבעים ושמונה שקלים. אחרת, איך תדעו כמה לדרוש עבור כל כוס?" תמיר תמיד היה חזק בחשבון. תוך חמש שניות הוא חישב את הסכום. "עשרים וארבע אגורות לכל אחת!" הוא הודיע בביטחון-עצמי.

שיר תמיד היתה חזקה בהגיגון. "לא נכון! הרי — — —"
תמיר הפסיק אותה קצת ברוגז. "אל תגידי לי 'לא נכון'! ארבעים ושמונה שקלים מחולק במאתיים שווה עשרים וארבע. עובדה!"
שיר לא ויתרה. "אם היית מקשיב לי עד הסוף, תמיר, היית מבין למה התכוונתי. החשבון שלך נכון, אבל שכחת דבר אחד — הרווח שלנו! אם נקבל רק עשרים וארבע אגורות לכל כוס, אז לא נרוויח כלום."
"שיר צודקת, תמיר," הוסיפה אמו. "עכשיו משחישבת נכון את העלות, זאת אומרת כמה כל החומרים עלו לכם, נשאר רק לקבוע כמה רווח תעשו על כל כוס."

"אין לי מושג," השיב תמיר, ושיר הסכימה.
"אני אגלה לכם סוד שלמדתי כאשר עבדתי בכמה חנויות. בדרך-כלל מכפילים את המחיר המקורי בשניים."

"מאה אחוז רווח?" שאל תמיר בהפתעה. "זה נשמע לי המון."
"אולי בהתחלה זה נשמע הרבה, אבל אני חושבת שתגלו מהר שישנן כל מיני תוספות שלא חשבתם עליהן. בעל חנות, למשל, חייב לשלם מסים מתוך הרווח. אתם לא, אבל כדאי להתחיל גבוה ואז אולי לרדת במחיר לאחר-מכן, אם תרצו. אל תשכחו, אתם עדיין חייבים ארבעים ושמונה שקלים להורים של שיר."

"אבל ארבעים ושמונה אגורות זה סכום מאוד מוזר," אמר תמיר. "מי מסתובב היום עם אגורות בודדות בארנק? אולי נבקש חמישים אגורות? חצי שקל נשמע עגול יותר."

"מותר לנו לקבל יותר ממאה אחוז?" שאלה שיר בתמימות.
גברת לוין צחקה. "כן, שיר. את יכולה לנקוב בכל סכום שתרצי. אבל מי שקובע בסוף אלה אנשי השכונה. אם תבקשי סכום גבוה מדי, הם פשוט לא יקנו."

"ואז מה נעשה?" שיר נשמעה קצת מבולבלת.
"נוריד את המחיר!" השיב תמיר.

"אולי," הגיבה אמו. "ויש כל מיני דברים אחרים שתוכלו לעשות. אבל כמו שאומרים 'די לצרות בשעתן'. קודם צאו לנסות, ואז תראו."

והם התחילו לשפוך את המיץ מהכוסות לקנקנים ולהכין את עצמם
ליום העבודה הראשון.

אין כניעות כשאין קניות

"הכול מוכן, שיר?" משפחת פוגל כולה ישיבה מסביב לשולחן לארוחת בוקר, ואביה היה מאוד סקרן.

"כן, אבא. מילאנו את הקנקנים, וכל אחד מסומן. הכנו את הכוסות. אתמול שנינו בנינו דוכן. תמיר עשה את רוב עבודת הנגרות ואני הכנתי את השלט."

"ומה כתוב עליו?" שאלה אמה.

"החלטנו לכתוב באותיות גדולות: 'פטל, פטל, פטל'. מתחת לכל פטל כתבתי באותיות קטנות יותר 'רגיל, חזק, דיאטטי'. ולמטה בשלט ציירתי בצבעים שונים: 'חצי שקל לכוס.'"

"ואיפה תתלו את השלט?" שאל מר פוגל.

"נעצנו אותו בתחתית הדוכן, צמוד לרצפה."

"לא יראו, פלט פתאום טל."

"מה אמרת?" שאלה שיר.

טל שתק. "אני חושב שטל רצה לומר שהשלט יהיה נמוך מדי, ואנשים לא יראו אותו מרחוק," הסבירה אמה. "אתם רוצים שהוא יצוד עינם של אנשים מרחוק ולא רק של אלה שעוברים קרוב לדוכן."

"המממ... את צודקת, אמא."

"אני צודק," פלט טל שוב.

"כן, כן. אתה צודק," ויתרה שיר בעצבנות. "אולי נשים את השלט על שני עמודים גבוהים מעל לדוכן. ככה יראו אותנו אפילו מרחוב אדמון." רחוב אדמון חצה את הרחוב שלהם, אריאלי, כשלושים מטר ממקום הדוכן.

"וזה כל הדוכן?" שאל אביה.

"מה עוד צריכים?"

"בדרך-כלל, התחלה של עסק זה עניין חגיגי. אולי תוסיפי משהו צבעוני?"

"למה לא בלונים", אמרה אמא. היא הלכה למטבח ויצאה לאחר כמה שניות.

"בלונים!" צעק טל והתחיל למחוא כפיים לעצמו.

"הנה כמה בלונים שקניתי ליום ההולדת של טל בעוד שבועיים, אבל אני תמיד יכולה לקנות אחרים."

"אתם יודעים", אמרה שיר, "לא יאומן עד כמה מסובך העסק הזה. חשבתי שסתם נמכור מיץ פטל, אבל יש כל-כך הרבה דברים שצריכים לקחת בחשבון!"

"ועוד לא התחלת לעבוד", הוסיף מר פוגל.

"מה, יש עוד?" שאלה שיר, קולה רועד במקצת.

"נחכה ונראה", הוא השיב מאוד לא מבטית. "בהצלחה לך, שיר. עכשיו גם אני חייב ללכת לעבוד."

שיר קמה ונישקה אותו. ואז היא פנתה לכל המשפחה: "תודה לכולכם על כל העזרה. אם אני אצליח, זו תהיה הצלחה של כולנו!"

"המלצה של כולנו", העיר טל פתאום וכולם פרצו שוב בצחוק.

עד שהגיעו שיר ותמיר לרחבה היא סיפרה לו על הצעות המשפחה. תמיר הסכים שהן היו טובות. "תנפחי את הבלונים ואני ארכיב את העמודים לשלט", הוא ציווה, מלא סמכותיות. תוך חצי שעה הכול היה מוכן. שניהם ישבו על הכיסאות שהביאו וחיכו ללקוח הראשון.

וחיכו.

וחיכו.

ועוד חיכו.

פה ושם, כמה אנשים עברו את הדוכן שלהם, שניים חייכו אליהם, אבל אף אחד לא עצר.

"זה די משעמם, העבודה הזאת", אמרה שיר לאחר שעה וחצי.

"נראה שאנשים עדיין לא צמאים בבוקר. בטח יתחילו לבוא בצהריים, בחום היום", הוסיף תמיר.

ואז, לאחר שעתיים, הגיעה הלקוחה הראשונה — גברת צמח. היא חזרה מהמכולת עם עגלה מלאה מצרכי מזון, וזיעה כיסתה את פניה. "איזה יופי!" היא אמרה לשניהם. "בדיוק מה שאני צריכה כרגע, קצת מיץ פטל."

"איזה סוג את רוצה?" שאלה שיר. שניהם החליטו שהיא תדבר עם הלקוחות ותמיר ימזוג את הכוס ויקבל את הכסף.

"מה, יש בחירה? המממ.... לא קל לבחור בין הרגיל והדיאטטי. מה את

מציעה?"

"ממחקר השוק שעשינו, גברת צמח, נראה לי שהפטל הדיאטטי יותר מתאים לנשים."

גברת צמח קצת הופתעה מהתשובה המלומדת. אבל היא לא המשיכה לשאול שאלות נוספות מאחר שהיא פשוט היתה צמאה מדי. "אז שיהיה פטל דיאטטי, בבקשה."

תמיר פתח את הקנקן, עליו היה כתוב 'דיאטטי' ומזג עד שלא היה עוד מקום בכוס. כאשר העביר אותה אל גברת צמח, נשפכו כמה טיפות על חולצתה.

"אוי, אני מאוד מצטער!" תמיר היה נבוך — הלקוחה הראשונה, וכבר פשלה.

"אין דבר, תמיר. ממילא החולצה כל-כך רטובה מזיעה שהתכוונתי לזרוק אותה לפביסה כשאגיע הביתה," אמרה ושתתה את כוס הפטל. "די טעים, אבל הכי חשוב — מאוד רטוב." היא הוציאה חמש מטבעות של עשר אגורות כל אחת ושמה אותן על הדוכן. תמיר חיכה שתי שניות לפני שאסף אותן. בינתיים כבר פנתה גברת צמח לדרכה. "תודה רבה לכם!" היא קראה מעבר לגבה.

"תודה לך, גברת צמח!" קראו שיר ותמיר בקרמוניה מושלמת. "עשינו את זה!" הצהיר תמיר בפני שיר לאחר שגברת צמח כבר היתה במרחק.

"כן, אבל כמעט קלקלת את העסק," השיבה שיר. "בפעם הבאה, תשאיר קצת מקום בכוס."

"בסדר, בסדר." שום דבר לא יקלקל את שמחתו ברגע זה. שיר זרקה את הכוס לשקית הפח שהביאו, תמיר הכניס את המטבעות לתוך צנצנת שהוכנה למטרה זו, ושניהם התיישבו וחיכו. וחיכו...

★ ★ ★

בש בערב חזרה שיר הביתה, קצת עייפה ומאוד מדוכאת. "איך היה?" שאלה אותה אמה, כאשר התשובה היתה ברורה ממראָה פני בתה. "שמונה שעות ישבנו שם, אמא, ומכרנו בסך הכול שש כוסות מיץ. תמיר כבר עשה חישוב, שבקצב זה אפילו לא נספיק למכור מה שיש לנו בחודש שלם!"

"אני בטוחה שהמצב ישתפר בהמשך," ניחמה אותה אמה. "זה רק היום

הראשון ורוב אנשי השכונה עדיין לא יודעים שפתחתם עסק.
ברגע זה חזר אביה מהעבודה. "שלום שיר. נו, איך זה הלך?"
"זה לא הלך, אבא. זה זחל," היא השיבה בצחוק מריר.
"אני אספר לך, יעקב," אמרה גברת פוגל. "שיר, אולי תלכי להתקלח. זה
רק ישפר את מצב־הרוח שלך."
שיר הלכה לחדר האמבטיה ללא מלה נוספת.
לאחר חצי שעה כל המשפחה יושבה ביחד לארוחת־ערב. "את רוצה מיץ
פטל, שיר?" שאל אותה אביה.

"יעקב, זה לא מצחיק," מיד נזפה בו אשתו. "הנה כוס שוקו, שיר."
הארוחה התנהלה בשקט, לבד מהמשפטים הרגילים: "טל, תאכל עם
מזלג"; "עוד מנה, יעקב?"; "נא להעביר את המלח, שיר."
בינתיים, ולעומת זאת, ארוחת ערב בבית משפחת לזין היתה הרבה
יותר תוססת. אביו של תמיר חזר משבוע במילואים, ושתי אחיותיו
הגדולות של תמיר החליטו הפעם לאכול עם המשפחה ולא אצל חברות.
במשך רוב הארוחה סיפר תמיר על העסק החדש, בתוספת השלמות
ודברי הסבר של גברת לזין.

"וכמה מכרתם ביום הראשון?" שאל אביו.
"שש כוסות," ענה תמיר. אחיותיו צחקו לתוך הצלחות שלהן.
"אני יודע שזו לא הצלחה גדולה," המשיך תמיר ושלח מבט עוין לעבר
אחיותיו. "אולי יש לכן רעיונות איך אפשר למכור יותר?" הוא שאל
בכעס.

דרורית הפסיקה מיד לצחוק. שלומית לא יכלה להתאפק והמשיכה עם
כל מיני קולות דרך פה סגור.
"למען האמת, תמיר, ייתכן שאני כן יכולה לעזור לך." כאחות הבכירה
דרורית תמיד היתה הרבה יותר רצינית, אם כי פחות פיקחית מאחותה.
"בבית־המרקחת, אדון גלר פעם ביקש ממני לחלק דף נייר לתיבות הדואר
בשכונה. הוא קרא לזה קידום מכירות."

"מה היה כתוב על הדף?" שאל תמיר בסקרנות.
"איזה מבצע של בית־המרקחת. משחת שיניים בחצי־מחיר. עשרים
אחוז פחות על מברשות־שיניים, ודברים כאלה. ובתחתית הדף היה רשום
באותיות גדולות 'תגיד כן לשן'. קצת טיפשי, לדעתי."
"והתוצאה?" שאל מר לזין.

"אני חייבת להודות, פתאום הגיעו הרבה יותר אנשים לקנות אצלנו.
תוך יומיים נגמרו לנו כל מברשות־השיניים."

"זה כבר לא כל־כך טיפשי," אמר תמיר, "אבל אין לנו כסף להדפיס מאות דפים כאלה."

"לא תמיד צריכים לעשות את זה באותה צורה," הגיב אביו. "למשל, במקום לשים משהו בכל תיבת דואר, אפשר להדביק כמה מודעות בלבד במקומות ציבוריים. זה יחסוך הרבה כסף וטרח." "ומה לכתוב?" שאל תמיר.

"לא תמיד הכול צריך להיות כתוב," רמז מר לוין. "שיר מציירת היטב, לא כן?"

"מאוד יפה," הסכים תמיר.

"אז אולי תציירו כוס פטל בלבד."

"אבא, מה זה יעזור?" שלומית כבר הפסיקה לצחוק. "בלי מסך או כתובת, אף אחד לא ידע במה מדובר!"

"אבל כולם יהיו מאוד סקרניים," אמר תמיר בהתלהבות גוברת. "פתאום מופיעות תמונות של כוס מיץ פטל בכל השכונה — בטח אנשים יתחילו לשאול אחד את השני: מה הולך פה?"

"אז שישאלו," הגיבה שלומית, "מי יענה להם?"

"בשכונה שלנו?" באה תשובת אחותה. "מספיק שאחד יראה את הדוכן של תמיר ושיר, ותוך כמה שעות כולם יבינו מה זה הציור של כוס הפטל." "קוראים לזה 'טייזר'," הסביר אביהם. "תמונה כזאת בלי שום הסבר, פשוט מגרה אנשים לשאול, לחשוב, ולשוחח על התעלומה. תמיר ודורית צודקים — מהר מאוד ימצאו את התשובה הנכונה בכוחות עצמם."

"נשמע לי קצת כמו המשחק 'רמז', אבא," העיר תמיר.

"זה בהחלט מין משחק, ואם תשחקו אותו היטב, תמיד תנצחו," השיב מר לוין.

"הלילה? לצייר עשר תמונות של כוס מיץ פטל ענקית?" הגיבה שיר כשתמיר התקשר אליה באותו ערב. "יצאת מדעתך? זה לא גן־ילדים, זה עסק!"

"את לא מבינה," השיב תמיר. הוא כבר הצטער על שלא קפץ לביתה של שיר לדבר איתה פנים אל פנים. קשה לשכנע מישהו אם לא רואים אותו, הוא חשב לעצמו, ועוד יותר קשה לשכנע מישהו אם הוא לא רואה

אותך! "אבא שלי קורא לזה טיזר, וזה מעלה את סק — — —"
"טיזר שמזכיר!" הפסיקה אותו שיר באמצע, "אני לא מציירת כוסות, לא
הערב וגם לא ביום!!" וטרקה את השפופרת.

לאחר שנרגעה, התחילה שיר לחשוב על המצב. אין ספק שצריכים
לעשות משהו, וגם לא היה יפה מצדה לצעוק על תמיר — הרי גם הוא
חיפש פתרון לבעיה שלהם. העניין של ציורים — איך הוא קרא לזה?
פריזר, גיזר, אהה כן, טיזר (איזו מלה משונה) — נראה לה ילדותי מדי. אז
מה עוד אפשר לעשות?

היא ירבה על מיטתה, וחשבה וחשבה, אבל שום דבר לא בא לה.
צמאה, היא קמה והלכה למטבח לשתות קצת מים מהברז. לפחות מים
לא עולים כסף, היא אמרה לעצמה — ואז פתאום כמו נורה שנדלקה מעל
ראשה, היא הגיעה לפתרון. זה יכול לחכות עד הבוקר, אמרה שיר
לעצמה. אבקש סליחה מתמיר ואז אספר לו את הפתרון המבריק שלי.
בינתיים, כדאי ללכת לישון מוקדם. היום הראשון של העסק היה מאוד
מעייף, ואם תמיר יקבל את הרעיון שלה, אז שניהם יעבדו הרבה יותר
קשה מחר.

הפוש לחלק את התלוש

שיר התעוררה בשעה שבע, הכינה לעצמה ארוחת בוקר, השאירה פתק לאמה, התלבשה, ויצאה לתמיר. כאשר הגיעה לביתו, תמיר עדיין היה בפיג'מה.

"אני מאוד מצטערת שצעקתי עליך אתמול בערב, תמיר. פשוט הייתי עייפה ועצבנית מאוד." תמיר רק הצליח לחייך במבוכה.

שיר המשיכה: "חשבתי על פתרון אחר."

תמיר התעורר במקצת. "כן?"

"במקום לחכות שהלקוחות יבואו אלינו, אולי נלך אליהם?"

"זה הרעיון שלך?" שאל תמיר בהפתעה. "הרי אני הצעתי את זה לפני יומיים ואת דחית אותו."

"לא התכוונתי לפרק את הדוכן או להעביר אותו למקום אחר באופן קבוע," היא הבהירה. "רק ליום או יומיים. אבל זה לא עיקר הרעיון. בוא ניתן לכל אדם שנפגוש, כוס אחת חינם!"

"עכשיו את באמת השתגעית, שיר. כל כוס עולה לנו עשרים וארבע אגורות. מי לא ירצה לקבל כוס פטל חינם? לא יישאר לנו מיץ פטל וגם לא כסף לקנות חומרים נוספים."

"מצד שני," התעקשה שיר, "ברגע שיטעמו את המיץ שלנו, חלק מהאנשים בוודאי יבוא לדוכן לאחר-מכן לקנות כוסות פטל."

"זה נכון, אבל המחיר, איך קרא לזה אבא שלך – אה כן, העלות – של מיץ פטל חינם תשבור לנו את הקופה. בואי נחשוב איך לתת כוס חינם לאנשים אשר באמת מעוניינים בפטל שלנו, בלי לחסל את כל מה שיש לנו."

הם עברו למטבח. הראש של תמיר תמיד עבד טוב יותר כשהג'טן מלאה. אבל הפעם, דווקא שיר הגיעה לפתרון – הוא בא היישר מקופסת הדגנים של תמיר! "תסתכל מה שכתוב כאן, תמיר. מי שגוזר את התלוש מהקופסה ומביא אותו לחנות, מקבל הנחה של שקל על קופסת דגנים חדשה."

"אז מה?" שאל תמיר. "אנחנו לא מוכרים דגנים."

"תחשוב!" הפעם, הקול הסמכותי היה שלה. "הכוונה אינה לארוחת בוקר אלא לתלוש. נחלק תלוש אחד לכל מי שרוצה. הם יצטרכו לבוא לדוכן שלנו ושם יקבלו כוס חינם!"

"אז מה הרווחנו?" שאל תמיר בפקפוק.

"קודם כול", ענתה שיר, "רק אנשים המעוניינים באמת במיץ פטל יבואו לדוכן. שנית, לא נצטרך לסחוב את כל הקנקנים במשך היום לאורך כל השכונה."

"זה רעיון בכלל לא רע", השיב תמיר, "אבל — — —"

"אבל מה?"

"אם שנינו מסתובבים ומחלקים תלושים, מי יישב בדוכן לתת את המיץ לאנשים שיבואו?"

"שאלה טובה, תמיר. אתה תמיד יודע איך לקלקל רעיונות טובים." "שיר, ענה לה תמיר. "אם הרעיון היה כל-כך טוב, לא יכולתי לקלקל אותו!" ומיד הוציא את לשונו ופרץ בצחוק.

שיר צחקה איתו אבל גם כעסה — עד שתמיר בעצמו הציע פתרון לבעיה של הפתרון שלה. "בעצם, זאת לא בעיה גדולה", הוא אמר. "בבוקר תסתובבי את עם התלושים ואני אשאר בדוכן, ואחר-הצהריים נחליף תפקידים."

הפתרון מאוד מצא חן בעיניה. "אנחנו ממש חושבים יפה ביחד, נכון?" "כן, שיר. ביחד הרעיונות שלנו טובים. אבל עדיין לא הצלחנו לעבוד יפה ביחד." ושוב הוא הוציא את לשונו והתזז קצת רוק עליה. שיר רק צחקה.

שיר רשמה עשרה תלושים בכתב-יד ברור על דף אחד, ותמיר הלך לחנות העיתונים "פינוקיו" ושם צילם עשרה עותקים. "מאה תלושים יספיקו לנו, לפחות ליום אחד", הוא הסביר לשיר לאחר שחזר לדוכן.

"הלוואי שאמצא חמישים אנשים שיקחו תלוש." היא השיבה, ושמה את כולם בכיסה. "דרך אגב, תמיר, לא שמת לב לתלבושת שלי היום." תמיר הסתכל והסתכל אבל לא זיהה משהו מיוחד. הוא הסתובב סביבה, מישש את השמלה, ועדיין לא הבין למה התכוונה. לאחר שתי דקות התייאש.

"לא יודע. מה כל-כך מעניין?"

"הצבע!" היא מיד הגיבה. "גרביים, חצאית וחולצה — כולם בצבע פטל!!!"

תמיר התחיל לצחוק. "כנראה שיש לך פטל על המוח. אם אני לא שמת לב, מי כן ישים לב?"

"לאט לאט," השיבה שיר, קצת צוחקת איתו. "חשבתי גם לצבוע את הדוכן שלנו בצבע סגול. מה דעתך?"

"אם כן," המשיך תמיר, מתפתל על הדשא מרוב צחוק, "למה לא לקנות כוסות בסגול, קנקנים בצבע סגול." ואז עצר לרגע והמשיך כשדמעות

צחוק זולגות מעיניו: "אם כבר, בואי נצבע את הדשא כאן בסגול!!!"

שיר הבינה שאין טעם להמשיך בשיחה, ויצאה לדרך לעבר לב השכונה. גם אחרי שעברה כמאה מטר היא עדיין שמעה את תמיר צוחק.

בדרך ל"מכולת יצחק" פגשה שיר שתי אמהות עם תינוקות בעגלה. "בוקר טוב," פתחה שיר, "יש דוכן חדש למיץ פטל ברחוב אריאלי, פתוח כל היום במשך הקיץ. אם אתן מעוניינות, הנה תלוש לכוס ראשונה חינם." הנשים הופתעו מההתקפה השיווקית, אבל מתוך נימוס לקחו תלוש משיר. "להתראות!" והיא מיד המשיכה בדרכה.

התמונה חזרה על עצמה כמעט כל הבוקר: מעט אנשים סירבו לקבל מהילדה הנחמדה תלושי פטל (חבל שלא צבענו את התלושים בסגול, חשבה שיר לעצמה, ואז נזכרה בתמיר המתגלגל מצחוק על הדשא וחייכה... במחשבה שנייה אולי זה כן מוגזם).

בשעה שתיים-עשרה היא עצרה לנוח וספרה את התלושים בכיסה — ארבעים ושמונה, תשע, בדיוק חמישים. היא כבר עשתה את שלה. שתמיר יחלק את כל השאר בסיבוב שלו. שיר חזרה לדוכן.

תמיר ישב מאחורי הדוכן עם ספר ביד. "איך אתה יכול להיות מוכר טוב," שאלה שיר, "אם אתה קורא בשעת העבודה?"

"ואם אלך לישון מרוב שעמום," השיב תמיר, "זה יעזור למכירות?"

"מה, לא היו לקוחות?"

"אמא אחת הגיעה עם תלוש," סיפר לה תמיר, "ולקחה שתי כוסות — אחת חינם לילד שלה, ושנייה לעצמה. קיבלתי חצי שקל לשתי כוסות."

"אז לפחות לא הפסדנו כסף."

"מה פתאום הפסדנו? אפילו מכרתי עוד שתי כוסות במשך כל הבוקר,"

אמר תמיר בציניות. "תארי לעצמך, עוד שקל."

"לא נתת להם לטעום חינם?"

"מה, השתגעת לגמרי?" ענה לה תמיר. "קודם־כול לקחת את כל התלושים ושנית, אם כבר מצאתי שני אנשים המוכנים לשלם, אני צריך לתת להם מתנה? זה לא מסיבת יום הולדת, זה עסק!"

"בסדר, בסדר. אל תתרגז. אני בטוחה שעם כל התלושים שחילקתי, יבואו הרבה אנשים אחרי־הצהריים. הנה חמישים תלושים בשבילך."

שיר ותמיר הוציאו סנדוויצ'ים והתחילו לאכול ארוחת צהריים. לא הביאו משהו לשתות — היה להם מספיק בדוכן! בשתיים־עשרה וחצי תמיר קם, אסף את התלושים ועזב את הדוכן.

"אל תשתי את כל הסחורה!" הוא צעק לעברה לאחר שכבר חצה את הכביש. שיר צחקקה לעצמה.

אבל באמת, חשבה שיר, איך להעביר את הזמן? לא בא לי לקרוא ספר. אולי לכתוב? לא — לרשום! הרי כל בעל חנות רושם את המכירות בקופה. אם לא נתחיל לעשות את זה, לא נדע כמה אנו מרוויחים. היא פתחה את הסל שהביאה הבוקר — ספר, עוד סנדוויץ', שקיות אשפה, אה, הנה הפנקס ושני עפרונות.

מה לרשום? בטור הראשון, התאריך. בטור השני יהיה קו לכל כוס שימכרו. בטור השלישי, כל החומרים והמחיר שלהם (המממ...), היא חשבה לעצמה, מעניין שאותן שלוש אותיות נמצאות במלים חומר ומחיר. סתם מקרה?). שיר הסתכלה על הדף באי־נחת. משהו לא לגמרי בסדר כאן.

מה יכולה להיות הבעיה בתאריך? היא שאלה את עצמה. שום דבר, אבל... אולי כדאי לרשום גם את השעה לכל מכירה. למה? לא יודעת, אבל בפתק הקופה במכולת רשומה השעה המדויקת — 9:29. בטח יש סיבה. אשאל את אמא הערב. ובטור השני? נו, אם כבר השעה לכל כוס אז שורה שונה לכל כוס, ולא רק קווים המחברים ביחד. אבל רגע, יש לנו שלושה סוגי פטל שונים. אז במקום סימן לכל מכירה נרשום האות המתאימה: ר — רגיל, ח — חזק, ד — דיאטטי. הטור השלישי די בסדר. בינתיים ארבעים ושמונה שקלים ל — —

"שלום שיר," שוב גברת צמח בדרך חזרה מהמכולת.

"אפשר לתת לך כוס פטל?" מיד שאלה שיר, בלי לומר לה שלום.

"כן, תודה, אלא הפעם אולי אנסה את הפטל הרגיל לשם שינוי."

שיר מזגה לה פטל רגיל וקריר מהקנקן. גברת צמח לגמה את כל המיץ

ללא הפסקה. "מעניין", היא אמרה לאחר שגמרה לשתות, "אבל אני מעדיפה את הפטל הדיאָטטי. אפשר לקבל כוס שנייה?"

"בוודאי!" ושיר מיד לקחה את הקנקן השני ומָזְגָה משם. לאחר שגברת צמח גמרה גם את השנייה היא הוציאה שקל מארנקה ונתנה אותו לשיר. שיר התלבטה. לאחר כמה שניות גברת צמח שאלה: "משהו לא בסדר?"

"לא, הכול בסדר," היא השיבה, "אבל היום אנחנו מחלקים בשכונה תלוש לכוס חינם וזה לא יהיה הוגן לקחת ממך כסף על שתי כוסות." "כמה נחמד! אתם עושים מבצע הפרה." ואז גברת צמח התקרבה לשיר ואמרה בלחש, כמִלְחֶשֶׁת סוד: "אתם אנשי עסקים מאוד טובים וגם אדיבים. אבל אני לא רוצה את הכוס חינם — הרי כבר הפרתי את כוס הפטל שלכם אתמול, לפני המבצע!"

שיר לא ידעה איך להגיב, אז היא אמרה 'תודה', שָׁמָּה את השקל בצָנְצֶנֶת והתחילה לרשום את המכירה בַּפִּנְקס.

"מה, יש לך גם פנקס מכירות?" שאלה גברת צמח בהתפעלות. "בואי נראה מה יש לך כאן," והביטה לתוך הפנקס.

"עדיין לא רשמתי את כל המכירות של אתמול והיום," אמרה שיר. "מאוד מְרִשִּׁים," אמרה גברת צמח כאילו לא שמעה את ההערה האחרונה, "אבל האם לא שכחת משהו פה?" שיר לא ענתה וגברת צמח המשיכה לדבר. "יש לך שלושה סוגי כוסות, אבל מה לגבי הכוסות חינם, ומה עם הכוסות שאתם שותים בעצמכם? אם לא תרשמו אותן, אתם עלולים להתבלבל בהכנסות."

"מה זה הכנסות?" שאלה שיר.

"זה כל הכסף שהלקוחות משלמים לכם. ואם כבר אנו מדברים על הכנסות, איפה ההוצאות, הנה בטור השלישי."

"ההוצאות?" שאלה שיר. זה הפך לשיעור מאלף. היא לא ידעה עד כמה גם גברת צמח בקיאה בעסקים, בהשוואה לגברת לוין.

"הוצאות," השיבה גברת צמח בחיוך. "כל מה שאתם משלמים. מה הוצאתם עד עכשיו?"

"ארבעים ושמונה שקלים בדיוק," אמרה שיר בביטחון עצמי. "קנינו את הכול עם גברת לוין."

"את לא שוכחת משהו?"

"מה?" שאלה שיר.

"מי שילם בעד צילום התלושים? ודרך אגב, לא קניתם את הקרשים להרכבת הדוכן? ומה עם השלט היפה הזה? את חייבת לרשום את הכול

— לא רק הכסף שהולך על המיץ עצמו.
 שיר רצתה לענות שהצילומים נעשו על חשבון הכרטיס של גברת לזין
 ב'פינוקיו' והקרשים באו מהמלאי של אביה בחצר הבית, ואת הנייר
 לשלט קיבלו במתנה מדרורית. אבל — — —
 "אלוהים אדירים!" צעקה גברת צמח לעצמה. "תראי את השעה, ועוד
 לא הכנתי ארוחת ערב! היה נעים לדבר איתך, שיר. שלום!" ומיד תפסה
 את העגלה וסחבה אותה הביתה בחצי־הליכת, חצי־ריצה.
 ובכל־זאת, הודתה שיר בינה לבין עצמה, גברת צמח צודקת עקרונית.
 לפחות את שני השקלים וחצי על הצילומים ארשום ונחזיר לאמא של
 תמיר.

שיר כמעט ולא הצליחה לרשום את הכול בפנקס במשך שאר היום
 — יותר מעשרים לקוחות הגיעו לדוכן הפטל ושתו משהו. השיא היה
 משפחת עבודי: האב עם כל ששת ילדיו! עד שתמיר חזר היא הצליחה
 להיפטר משלושים ושתיים כוסות, וביניהן עשרים בתשלום. התלושים
 הצליחו בכל־זאת למשוך אנשים!

שניהם חגגו בביתו של תמיר. לאחר שהשמחה שככה במקצת, שאלה
 דרורית שאלה קשה: "אתם תמשיכו עם התלושים גם מחר?"
 "למה לא?" שאל תמיר בחזרה.
 "כי כל תלוש וכוס חינם מורידים מכם רווח. אי־אפשר רק לתת הנחות.
 צריכים לקבל את כל הכסף המגיע לכם באיזשהו שלב."
 "גברת צמח קראה לזה 'מבצע היפרות', אמרה שיר. אני לא חושבת
 שביום אחד הצלחנו להכיר את עצמנו לכל אחד בשכונה. אולי נמשיך עוד
 יום אחד? מה אתה אומר, תמיר?"
 "אני מסכים איתך, אבל הפעם נודיע לכולם שזהו היום האחרון
 לשימוש בתלושים האלה. זה בטח יזרז יותר אנשים להגיע אלינו."
 כך עשו, וכך היה. למחרת בבוקר צילם תמיר עוד מאה תלושים
 ב'פינוקיו', שיר רשמה עוד חוב למשפחת לזין בפנקס, חילקו את
 התלושים, הודיעו שהמבצע נמשך רק עד סוף היום — והגיעו סך הכול
 חמישים ושלושה לקוחות!
 "שלושים כוסות בתשלום ועשרים ושלוש בתלושים. לא רע ליום
 השלישי, איי שיר?"

"כן, אבל בוא נחכה עד מחר כאשר לא יהיו תלושים. אז נראה באמת כמה לקוחות יש לנו." שיר תמיד היתה יותר מציאותית מתמיד.

★ ★ ★

"אמא, למה רושמים את השעה על הפתק במכולת?"
"איזה פתק, שיר?"

"אחרי שאת משלמת ליצחק והוא מכניס את הכסף לקופה, יוצא פתק מהקופה עם רעש כזה."

"קוראים לזה קבלה, שיר, היא השיבה בחיוך. "אבל האמת היא, אף פעם לא שמתי לב לשעה על הקבלה. יעקב, אולי אתה יודע?"
"אני חושב שזה קשור למס הכנסה אבל אינני בטוח. למה את שואלת, שיר?"

"כי התחלתי פנקס ואני רושמת בו גם את השעה המדויקת, אבל זה קצת טיפשי אם אינני מבינה למה?"
"מתי אוהבים לשתות?" שאל טל.

"מה זאת אומרת? אנשים שותים כל היום," ענתה שיר בחוסר סבלנות. היא לא אהבה כאשר מפריעים לשיחה בשאלות טיפשיות.
"מתי אוהבים לשתות?" שאל שוב טל.

"אני חושבת שטל שואל אותך, שיר, באיזה חלק של היום שותים יותר ובאיזה חלק שותים פחות," הסבירה אמא.

שיר חשבה לרגע ואז הוציאה את הפנקס, פתחה אותו ועיינה בו כאשר האצבע שלה יורדת לאט לאט בטור הראשון עד שהגיעה לסוף הדף השני.
"בין אחת עד שלוש בצהריים," היא הודיעה לכולם. "אבל מה זה יעזור לי?"

היה שקט לכמה שניות. הוריה לא ידעו מה לענות. ואז פתאום פתח שוב טל את פיו: "מתי לא שותים?"

כולם הסתכלו עליו כאילו שהיה אסטרונאוט שנחת מכוכב אחר. שיר לא ידעה אם מה שטל אמר היה מאוד חכם או סתם שטויות של ילד קטן.
"ומה יעזור לי אם אדע מתי לא שותים?" היא שאלה את כולם ובעצם את אף אחד.

"בוא נחשוב," אמרה גברת פוגל, "אם לקוחות אינם מגיעים בשעות מסוימות איך אתם יכולים לשנות את המצב?"
"אולי נסגור את הדוכן ונלך לנוח?" הציעה שיר.

"לא נראה לי כל-כך נבון," השיב אביה. "בכל-זאת כמה אנשים כן מגיעים באותן שעות, אפילו אם לא הרבה."
"אז אולי רק אחד מאיתנו חייב לשבת שם בשעות האלו?" החזירה שיר.

"אולי," ענה אביה, "אבל למה לוותר כל-כך מהר? בעל עסק טוב ישתדל לעשות דברים למשוך את הקהל דווקא בשעות אלו."
"כמו?" שאלה שיר.

"פחות כסף," שוב נכנס טל לדיון.
"רעיון נהדר, טל!" אמרה גברת פוגל. אפילו שיר התרשמה מחוש העסקים של אחיה הקטן.

"אולי ארבעים אגורות במקום חמישים בשעות החלשות?" שאלה שיר.
"אפשר," השיב אביה, "או שלוש כוסות במחיר של שתיים. ככה, משפחות שלמות יבואו בבוקר במקום בשעות היותר נוחות להן, אחר-הצהריים."

שיר חשבה לרגע ואז החלה לצחקק לעצמה. "אתם יודעים על מה חשבתי?" היא שאלה. "למדתי שלכל התרגילים האלה קוראים 'קידום מכירות', אבל עם ההצעה האחרונה אפשר לקרוא לזה 'להקדים מכירות'!"

כולם צחקו איתה, כולל טל. כאשר הפסיקו, היה זה דווקא טל שסיים את הדיון. "קודם מכירות!" הוא צעק כמו תופי שלמד ביטוי חדש, ושוב כל המשפחה צחקה ביחד.

שלב ז'

מתח בעקבות מטח המתחרים

תמיר הסכים שהרעיונות החדשים היו טובים ושניהם החליטו לחלק
תלושים חדשים בשכונה. על כל תלוש היה כתוב:

בימים הראשונים חלה עליה קלה במספר הלקוחות שבאו בבוקר, אבל אחר־כך נהרו יותר ויותר אנשים לדוכן בשעות אלו. יותר מזה — מספר הלקוחות אחרי־הצהריים לא ירד. בסוף השבוע השני שיר כבר התקשתה לרשום את כל הפרטים בפנקס. זרם הלקוחות הפך למבול.

בשבת סיכמו שיר ותמיר את השבועיים: הם כבר החזירו למר פוגל את כל ההשקעה, והצליחו לממן עוד שני מסעות קנייה, ב'היפר־מרקט' (עכשיו יותר זול שם, קבעה גברת לוין), מהכסף שהרוויחו מהעסק. והכי חשוב — היה לכל אחד מהשותפים רווח של שלושים שקל.

"זה די מצחיק", אמרה שיר.

"מה מצחיק, שאנו מרויחים כסף?" שאל תמיר.

"לא. התחלתי את כל העסק הזה בגלל שרציתי ללכת לסרט ולא היה לי כסף. עכשיו יש לי כבר מספיק כסף לשני סרטים, אבל אין לי זמן או חשק!"

"אני יודע למה את מתכוונת. העבודה הזאת היא קשה!"

"לא רק זה", השיבה שיר. "כל העסק שלנו כל־כך מעניין — מי צריך בכלל סרט? נראה לי שמה שעברנו בשבועיים האחרונים הוא יותר דמיוני מסרט. אני ממש לא יכולה לחכות לשבוע הבא."

למחרת הגיעו לדוכן עם כל הציוד מוכן ליום עבודה קשה כמו שהיה להם בימים האחרונים. אבל בשעתיים הראשונות התחילו להבין שמשוהו לא כל־כך בסדר.

היה יום די חם ומניסיונם ידעו שפכל שחם יותר, מוכרים יותר פטל. הפעם מכרו הרבה פחות. בצהרי היום שיר ספרה את המכירות בפנקס שלה. "רק שבע כוסות", היא אמרה בקול קצת מדוכא.

"די מוזר", הוסיף תמיר. "מה קרה?"

"אני לא יודעת. אולי נסתובב בשכונה לבדוק את המצב? ייתכן שיש תרגיל הג'א וכולם בבית."

"מה פתאום? אם היה תרגיל הג'א היינו שומעים צפירות או משהו.

היה לגמרי שקט הבוקר — אפילו מכונית משטרה לא עברה כאן."

"בסדר, אז תבדוק אתה", השיבה שיר. "אני אשאר כאן לטפל בלקוחות שיגיעו."

תמיר גמר את הסנדוויץ' ואת כוס הפטל (הוא העדיף את החזק, כמו

הגברים), הוציא תפוח מהשקית שלו וחצה את רחוב אריאלי לכיוון השכונה. שיר אפילו לא אמרה לו שלום.

★ ★ ★

שום דבר לא היה מוזר. כמה ילדים משחקים במטקות, עוד חבורה של ילדים שרצים הלך וחזור במחבואים, אמהות עם התינוקות בעגלות – בסך הכול, נראָה יום יְיָ נורמלי. תמיר המשיך ללכת לכיוון גן גונן. כחמישים מטר מהגן, הוא ראה משהו – לא מוזר, לא מיוחד במיוחד, אבל בכל־זאת קצת שונה: ילד ההולך לקראת תמיר, עם כוס גדולה ושקופה בידו, ומהכוס בולט קש צבעוני. היה ברור שהכוס מלאה מיץ פטל. מעניין, חשב תמיר לעצמו, זו לא כוס שלנו.

תמיר המשיך ללכת עד שהגיע לפתח גן גונן, ושם נשאר קפוא. כעשרים מטר בתוך הגן, על־יד המתקנים, עמד דוכן למכירת מיץ פטל! מאחורי הדוכן ישבו שני ילדים בני שלוש־עשרה–ארבע־עשרה, ועוד ילדה בגיל שתים־עשרה שהביאה כוסות פטל מהדוכן לאמהות ולילדים בגן.

תמיר לא ידע מה לעשות. הוא היה מאוד נרגש, נרגז, מבוהל, והכי הכי – מופתע. אז הוא עשה מה שרופינו עושים במצב כזה – כלום. הוא פשוט עמד במקום והמשיך להביט על הדוכן.

לאחר כמה דקות הגיעה ההפתעה הגדולה ביותר. כאשר הילדה סיימה להגיש את הכוסות (גדולות ושקופות, עם קש) וקיבלה את הכסף, היא חזרה לדוכן, וכל שלושת הילדים התחילו לדחוף אותו – והדוכן זו! על אף שהשלט שלהם הגיע עד הקרקע ותמיר לא יכול לראות את תחתית הדוכן, היה ברור שהדוכן בנוי על גלגלים!!

תמיר לא רצה שיראו אותו, אז הוא רץ בחזרה – ולא עצר עד שהגיע לשיר.

"מה קרה לך?" היא שאלה, קצת בבהלה למראה תמיר שהשתדל לתפוס אוויר. "הנה, קח כוס פטל, תירגע ואז תספר לי."

תמיר לא יכול להתאפק, ולא חיכה עד שחזר לו האוויר. "את לא... תאמיני. הגעתי לגן...גונן ושם ראיתי...שם ראיתי..."
"נו, מה ראית?"

"ראיתי שם, שלושה ילדים עם דוכן...פטל!"

"דוכן פטל כמו שלנו?" שאלה שיר. היה קשה לה להאמין.

"לא כמו שלנו," ענה תמיר, עדיין בקוצר נשימה, "יותר...טוב. דוכן עם

גלגלים. כנראה הם עוברים ממקום למקום. והכוסות... גדולות, וגם שמו קש בכל אחת.

"ומה המחיר שלהם?"

"לא יודע. לא יכולתי לראות טוב את השלט. אבל יש עוד דבר. הילדה הגישה את הפטל ללקוחות בגן. האמהות לא הצטרכו אפילו לקום!" שיר לא ידעה מה לומר. תמיר בוודאי לא ידע. שניהם ישבו בשקט כמה דקות טובות עד שתמיר קבע בנחישות: "לאחר שנגמור פה, נחזור ביחד לבית שלי ונתייעץ עם אחותי והורי. בטח יהיו להם כמה רעיונות." "בסדר," ענתה שיר. "ואם לא יהיו להם רעיונות, אז נשאל את המשפחה שלי."

"זה לא פירו!" הצהיר תמיר לדרורית ולאמו. שלומית היתה אצל חברה ומר לוין עוד לא חזר מהעבודה. "זה הרעיון שלנו! עבדנו קשה וברגע שהצלחנו בגדול, אחרים חיקו את הרעיון והתחילו לקחת לקוחות מאיתנו." ואז כמעט בנשימה אחת סיפר להם את כל מה שראה. "אולי זה לא הוגן," אמרה גברת לוין בסוף, "אבל זה חוקי. הרי אנו חיים במדינה דמוקרטית. כל אחד יכול לעשות מה שהוא רוצה, כל עוד הוא לא עובר על החוק."

"אפילו לגנוב לקוחות ממישהו אחר?" שאלה שיר.

דרורית צחקה. "הם לא 'גנבו' מכם לקוחות, הם רק משכו לקוחות אליהם, כאשר נתנו משהו טוב יותר. קוראים לזה תחרות." "נכון," הוסיפה אמה. "אתם חושבים שאני קונה את הכול אצל יצחק? בוודאי שלא! חלק מהדברים, כמו חלב, לחם, גבינה, אני בדרך-כלל קונה אצלו, אבל פעם בשבועיים אני הולכת להיפרמרקט ושם קונה בשר, ואבקת כביסה ואפילו לחם וגבינה אם אני צריכה אותם באותו יום. אתם יודעים זאת היטב. הרי החלטתם לנסוע איתי להיפרמרקט לקנות את החומרים שלכם במקום אצל יצחק, כי שם זול יותר." "ויצחק לא כועס עלייך?" שאל תמיר.

"לא," היא השיבה בחיוך. "הוא מבין שהתחרות זה חלק מהחיים ובוודאי חלק מעולם העסקים. הרבה אנשים מוכרים את אותם דברים." "איזה גזבוז!" הצהירה שיר. "מי צריך שני מוכרים אם אחד מספיק?" באותו רגע הגיע מר לוין הביתה. "הנה אבא," אמרה אשתו, "בוא נשאל

אותו. שיר חושבת ששתי חנויות המוכרות אותם דברים זה בזבזו.
"איך הגעתם לשאלה כזאת?" הוא שאל, ומיד השיבה אשתו בקצרה:
"יש לתמיר ולשיר מתחרים." את המלה האחרונה היא הביעה בקול נמוך.
"אה-ה-ה, אני מבין," השיב בחיוך. "אז ככה. נניח שהייתם יכולים
לקנות לחם רק אצל יצחק, ויום אחד אתם מביאים הביתה לחמנייה
ומגלים שהיא יבשה ולא טרייה. אז מה עושים?"

"אני הייתי חוזרת למכולת, מתלוננת ודורשת לחמנייה טרייה." שיר
חשבה שזו היתה שאלה מאוד פשוטה.

"או-קיי. אבל מה אם יצחק מסרב לדרישה שלך? מה אם הוא טוען שזו
לחמנייה שהייתה אצלך בבית מזה כמה ימים?"
"אז לא הייתי קונה עוד לחמניות אצלו, ואולי גם לא חלב ולא שום דבר
אחר."

"וזהו?" שאל מר לוין. "עכשיו את לא אוכלת בכלל לחמניות ולא שותה
חלב? תזכרי, אין עוד מכולת בסביבה בתרגיל שלנו."
"אם אני מבין אותך נכון, אבא, תחרות מכריחה כל מוכר להיות נחמד
ללקוחות." תמיר עקב אחרי השיחה בעניין רב.

"אבל היינו מאוד נחמדים לכל הלקוחות שלנו," מכתה שיר.
"אני בטוח בכך," המשיך מר לוין, "וזה מביא אותי לעניין השני.
לפעמים מתחרים עושים את העבודה טוב יותר. אולי מוכרים במחיר
נמוך, כמו ההיפרמרקט, או נותנים שירות שאחרים אינם נותנים. למשל,
אצל יצחק יש משלוחים הביתה או ייתכן שמשפרים את המוצר."
"כמו כוס גדולה משלנו עם קש?" שאל תמיר. "ועוברים ממקום למקום
להקל על הלקוחות?" הוסיפה שיר.

"בדיוק!"

"אז מה עושים?" שאל תמיר. "סוגרים את העסק שלנו?"
"מה פתאום," ענתה שיר מיד. "יצחק לא סגר את המכולת כאשר
ה'היפר' נפתח לפני כמה שנים."

"נכון," הוסיפה גברת לוין. "אני זוכרת מה שקרה. פתאום הוא הוזיל
כמה מחירים, שיפץ את החנות, והתחיל עם משלוחים הביתה."
"הממממ...", אמרה שיר, מהרהרת בקול רם. "זה בדיוק מה שאבא שלי
תמיד אומר — — —", אבל לפני שהספיקה להוציא עוד מלה, תמיר כבר
דקלם: "כל בעיה זו הזדמנות." ומיד המשיך, "אז מה אתם מציעים
שנעשה?"

"לא! אל תגידו מלה!" הפסיקה אותם שיר לפני שיכלו לענות. "אני

חושבת שהגיע הזמן שנחשוב בעצמנו, תמיר. בוא לחדר שלך ונתכנן כמה הפתעות למתחרים שלנו." שניהם נעלמו עד שנעשה מאוחר והגיע הזמן ששיר תחזור הביתה. זה כבר לא רק גֶסֶק אלא קָרֵב, היא חשבה לעצמה בדרך לביתה. נחמם להם קצת את הקיץ.

שלב ח'

כל ההצלחות קשות

"טל, אני צריכה אותך לתרגיל בלשונות קטן." שיר תפסה את אחיה הקטן בחדר, כאשר במטבח אמא מכינה ארוחת בוקר.

"בלשונות? כמו ריגול?"

"כן, טל. אני אתן לך כסף, ועליך ללכת לדוכן הפטל של ילדים אחרים בשכונה ולקנות לעצמך כוס פטל."

"וזהו?" טל היה צעיר מאוד, אבל חשדן מעבר לשנותיו.

"כן, אתה רק חייב לזכור כמה עולה כוס."

"מדוע?"

"תמיר ואני מכינים כמה דברים חדשים לעסק שלנו, אבל אנחנו צריכים לדעת כמה המתחרים דורשים עבור הכוס שלהם."

"חרתמים?"

"לא חרתמים, מתחרים! כך קוראים לאנשים אשר מוכרים דברים דומים למה שאחרים כבר מוכרים. כולם פונים לקהל, שיקנו דווקא אצלם."

טל לא הגיב. שיר לא היתה בטוחה שהוא הבין מה זה מתחרים, אבל הוא כן הבין את המשימה.

שניהם יצאו מהבית והלכו ביחד לתוך השכונה. לאחר חמש דקות של הליכה, שיר ראתה את הדוכן על גלגלים ועצרה. "שם, אתה רואה? אני אחכה לך כאן. תיגש לדוכן, תבקש כוס פטל, תשלם בשקל שנתתי לך ותחזור אלי. רק אל תגיד להם שאתה אח שלי. לך."

טל התקרב לדוכן ואז, במרחק של עשרה מטרים, הוא עצר. מה הטיפשון הזה עושה, שאלה שיר את עצמה. למה אין הוא יכול לציית להוראות? טל עמד במקומו כחצי דקה ואז לפתע הוא הסתובב וחזר לשיר. כאשר הגיע אליה התחילה שיר לצעוק עליו בלחש. (צעקת פעם בלחש? לא קשה): "למה לא קנית את הפטל? איך אדע כמה זה עולה בלי שיזהו אותי? מה קרה לך?"

טל חיכה עד שהיא הפסיקה לזעום, ואז אמר בפשטות: "חמישים אגורות."

"מה אמרת? חמישים אגורות? איך אתה יודע?"

"כתוב על השלט חמישים אגורות."

"אבל אינך יודע לקרוא! אז איך אתה יודע את המחיר?" שאלה שיר בבלבול גמור.

"בזוקה," השיב טל.

"בזוקה? מה הקשר לבזוקה? אתה עובד עליו?"

"לא. אמא קונה לי בזוקה. אותם מספרים – חמש אפס, והיא תמיד

אומרת 'חמישים אגורות'."

נו, אז טל אינו טיפשו. ובכל זאת... "אבל למה לא קנית כוס פטל? זו היתה מתנה ממני."

תשובת טל הדהימה אותה: "לא אוהב פטל."

"אתה מאמין? טל לא אוהב פטל! שמעת על דבר כזה?" שיר סיפרה את כל הסיפור לתמיר המשועשע.

"אולי הוא לא היחיד," אמר בסוף. "את זוכרת את מחקר השוק שעשינו בהתחלה? בדקנו איזה סוג מיץ פטל אהבו, אבל שכחנו לשאול שאלה אחת חשובה – האם בכלל אוהבים פטל! אולי מעדיפים דווקא מיץ תפוזים, תפוחים, ענבים ומה לא."

"אז למה לא אמרו?" שאלה שיר.

"לא שאלנו."

"אז מה נעשה עכשיו?"

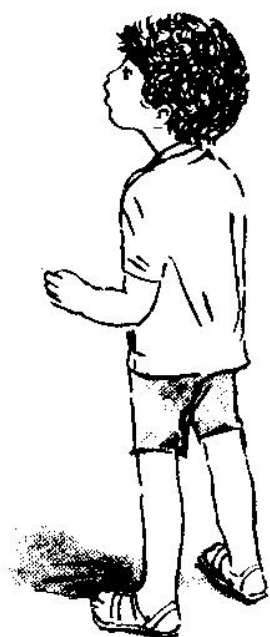
"את זה שאלנו את עצמנו אתמול בערב."

"כן, ועוד נבצע את ההצעות שלנו. אבל עכשיו אנחנו יודעים שני דברים חדשים. ראשית, המחיר של המתחרים שלנו זהה למחיר שלנו. זה אומר שאולי נוכל למשוך לקוחות בחזרה אם נוריד את המחיר שלנו. ושנית, ייתכן מאוד שאם נציע מיצים בטעמים שונים, כל אלה שאינם אוהבים פטל במיוחד יחזרו אלינו."

"אז סתם להוריד את המחיר?" שאלה שיר.

"לא. אני מציע משהו קצת שונה. על כל שמונה כוסות, הלקוחות שלנו

יקבלו עוד שתיים חינם."

שיר הסתכלה עליו כאילו שיצא מדעתו. "מי רוצה לשתות עשר כוסות?"

תמיר צחק. "לא התכוונתי שישתו בבת־אחת. בואי ניתן לכל לקוח כרטיס. כל פעם שקונים כוס מיץ נסמן את זה בכרטיס. ברגע שיגיעו לשמונה כוסות, ניתן את השתיים הנוספות בחינם כאשר הלקוחות ירצו."

"זה מעניין," השיבה שיר, "אבל כל היום הם יצטרכו להסתובב עם הכרטיס שלנו בכיס? הרי בקיץ אין בכלל כיסים בבגדי־ים, ואחרים ישכחו את הכרטיס בבית, ומה עם אלה — — —"

"בסדר, בסדר!" הפסיק אותה תמיר. "אז נשמור את הכרטיסים אצלנו." "אבל זה לא הכול," המשיכה שיר. "אם נמכור סוגים שונים של מיץ, האם יש כרטיס לכל סוג?"

"לא, לא, לא! למה לסבך את העניין? כרטיס אחד לכל אדם ולא חשוב איזה מיץ שותים."

אבל שיר לא הפסיקה את מַטח השאלות. "כרטיס לכל אדם, או לכל משפחה? הרי לפעמים גברת צמח מגיעה עם כמה ילדים, ואז נשאלת השאלה — — —"

"תפסיקי כבר! את משגעת אותי עם כל השאלות והסיבוכים האלה!" תמיר ממש התחיל להתעצבן. "כרטיס אחד לכל משפחה על כל סוג מיץ בכל שעה שקונים — ואל תשאלי אותי עוד שאלות."

"רק עוד אחת," הסתפנה שיר. "איזה טעמים חדשים? ואיך נודיע לכל הלקוחות הוותיקים שלנו? והאם אנו נשארים כאן בדוכן? ומי יכין את הכרטיסים? וכמה — — —"

תמיר תפס כוס פטל ופשוט שפך את המיץ על ראשה. "זאת שאלה אחת?"

"לפחות לא יהיו כתמים," הגיבה שיר, מתפוצצת מצחוק. "מזל שלבשתי שוב את התלבושת הסגולה."

למען האמת, הפעם שיר צדקה. אסור להתחיל מבצע עסקי בלי לחשוב על כל הבעיות וגם על כל האפשרויות. זה לא אומר שעושים את הכול בבת־אחת. כמו במלחמה, לא יורים את כל הכדורים ביום הראשון. אבל, מומלץ להפתיע את היריב בהתקפה משמעותית.

שיר ותמיר החליטו שהם צריכים פרסומת, אפילו אם הדבר יעלה כסף.
 "טל היה אומר 'אין משקאות בלי השקעות', אמרה שיר במליצה.
 תמיר ביקש משלומית להדפיס בשבילם דף פרסום שהודיע על המבצע:

שתי-אההה!

לאור הצלחתנו במכירת הפטל,
 התחלנו למכור גם מיץ תפוזים
 ומיץ תפוחים

בכל יום עוד טעם מפתיע!
 על כל שמונה כוסות, תקבלו
 שתיים חינם!!

לשירותכם, עכשיו שני דוכנים-
 ברחוב אריאלי ובכניסה לגן גונן.
 להתראות!

שיר פוגל ותמיר לוין

מר פוגל צילם מאתיים עותקים (חוב חדש, רשמה שיר בפנקס, עשרים שקלים לאבא עבור צילומים). הם חילקו קרוב למאה בתיבות הדואר של כל הלקוחות הוותיקים, תלו חמישים נוספים בעמודי חשמל (לקראת סוף הקיץ כבר היה שטח ריק ממודעות) וכניסות לבגיינים, ובמשך יומיים חילקו עוד חמישים להולכי-רגל שעברו בדוכנים.

היה ברור כבר מהיום השני שהמבצע הצליח, אבל היה בו חיסרון – שיר ותמיר לא ראו אחד את השני עד סוף היום! נכון שלא היה משעמם להיות לבד, כי הם היו כל-כך עסוקים. ההיפך הוא הנכון – מאחר שלא היו ביחד בדוכן, היו צריכים לברר בעצמם מה רצה הלקוח (וגם לתאר את המיצים החדשים), למזוג את המיץ לתוך הכוס, לקבל את הכסף ולעיתים לתת עודף, ולרשום את המכירה בפנקס – כאשר אנשים נוספים מחפשים בתור!

"אני מות'שת", אמרה שיר לאחר שהגיעה הביתה בשעה חמש. "מאוד חמור שאני חייבת לעבוד כמו חמור", ואז התחילה לצחוק לעצמה כאשר חשבה על מה שאמרה. "יש מחיר להצלחה", השיב אביה. "אינני מבינה."

"לפעמים אנשים רוצים מאוד להצליח, ועובדים קשה בכדי להצליח, ואז כאשר מצליחים מאוד הם מגלים שהפסידו משהו אחר שיקר להם." שיר עדיין לא היתה בטוחה שהיא הבינה. "למשל?" "קחי את עצמך לדוגמה, שיר. רצית להרוויח כסף בכדי לבלות קצת בקיץ, ועכשיו את מרוויחה יותר ממה שרצית, אבל אין לך כוח לבלות!" "יותר מזה, אין לי אפשרות להיות עם תמיר. לכל אחד מאיתנו יש דוכן לחוד ואנו עסוקים כל היום. ממש מדכא. מה אפשר לעשות?" "עוזרים." "כולם הסתכלו על טל. הפעם, אפילו אמו לא הבינה אותו. 'עוזרים, עוזרים', הוא חזר שוב."

"מה זה 'עוזרים עוזרים'? אולי תסביר?" שיר כבר למדה שטל אינו פותח את פיו סתם, אבל לא תמיד קל לפענח את פוֹנותו. "עוזרים יכולים לעזור", אמר טל והכניס עוד חתיכת שניצל לפיו.

עסוקים בהעסקה

"מה? לבקש ממישהו לעזור לנו?" תמיר היה מאוד ספקני כששיר סיפרה לו על ההצעה של טל. "זאת אומרת שנצטרך לחלק את הרווח שלנו עם עוד ילד או שניים?"

"לא חייבים," היא השיבה. "אפשר סתם לשלם להם משכורות וכל הכסף הנשאר שייך לנו."

"אינני יודע. מה יקרה אם שוב פתאום הלקוחות לא יבואו? איך נוכל לשלם להם?"

"גם אני שאלתי את אבא שלי את השאלה הזאת." שיר לא רצתה שתמיר יחשוב שהיא טמבלית. "הוא אמר שנכון שזה סיכון, ותמיד יש עליות וירידות במספר הלקוחות, אבל אם באמת המצב חמור, אפשר לפטר אותם."

"לפטר אותם?" זה נשמע איום ונורא לתמיר.

"כן," היא המשיכה. "אם אומרים מההתחלה שהעבודה זמנית, אז גם הם מודעים לסיכון. תחשוב, מה יותר טוב — לקבל עבודה לזמן מסוים, או לא לקבל עבודה בכלל?"

זה כבר נשמע הרבה יותר משכנע. "אוי-קיי. אז איך עושים זאת?" "פשוט מאוד," ענתה שיר. היא כבר הכינה את הכול. "הנה מודעה שכתבתי. לך וצלם כמה עותקים ואז נתלה אותם בשכונה. תעשה את זה מהר. עוד שעה ויום העבודה שלנו מתחיל. אני אשאר כאן בביתך לעזור לאמא שלך להכין את כל המיצים."

תמיר לקח את המודעה וקרא אותה בקול רם: "מחפשים עבודה? דוכן 'שתי-אהה' מחפש ילדים לעזור במכירת מיצים. שלושה שקל לשעה ושתייה חופשית. עבודה לא קבועה אבל מעניינת. לפנות לדוכן ברחוב אריאלי או בגן גונן בין השעות שתיים-עשרה עד אחת." לאחר שגמר לקרוא הוא עצר לרגע, ואז שאל: "ומה אם יבואו בשעה אחרת?"

"מה? עכשיו אתה מתחיל לשאול שאלות טיפשיות? אם אתה לא עסוק אז תראיין אותם. אם יש לקוחות אז שהילד יחכה." "ומה לשאול?"

זאת כבר היתה שאלה לא טיפשית. שיר חשבה. "קודם-כול, האם הם יכולים לעשות חשבון — לתת עודף, לרשום בפנקס. שנית, שגילם יהיה קרוב לשלנו. אנחנו לא רוצים ילדים קטנים, אבל גם לא נערים גדולים שיגידו לנו מה לעשות ואיך לעשות. שלישית, שיהיו נחמדים. לא רוצים ילדים שלא יעבדו יפה עם הלקוחות." "זהו?"

"עוד דבר אחד. אולי נגיד למי שנקבל, שזה פתחילה ליומיים ניסיון. כך נוכל לפטר אותם בקלות אם זה לא מצליח." תמיר רשם את כל הדרישות על פיסת נייר. מה שבטוח, בטוח. ואז הוא יצא עם המודעה ביד. שיר חזרה למטבח לעזור לגברת לזין. "מהו המיץ המיוחד להיום?" היא שאלה. "מיץ אבטיח", השיבה גברת לזין, תוך כדי הוצאת חלקים מתוך אבטיח ענק.

מיץ אבטיח? שאלה שיר את עצמה. יש לי הרגשה שזה יהיה יום מאוד מעניין!

בבוקר הגיעו שלושה ילדים — שניים לדוכן של תמיר ואחד לדוכן של שיר. אחד היה בן שש ובקושי היה מסוגל לראות מעבר לדוכן כשעמד על רגליו. השני היה בן עשר, אבל מאוד לא סימפטי. שיר הפירה אותו מבית-הספר. כל יום שני וחמישי בילה קצת אצל המנהל. השלישית היתה ילדה בת תשע ומאוד נחמדה, אבל מאוד אטית — לא רק בחשבון אלא גם בכל התנועות שלה. עד שתמזוג כוס, החליט תמיר, הלקוח יתעלף מצימאון! בשעה שתים-עשרה השתנה המצב — הגיעו יותר מועמדים מאשר לקוחות באותה שעה! היה ממש טירוף. ביד אחת שיר מזגה מיץ ללקוחה וביד שנייה רשמה את הפרטים של המועמד — שם, גיל, טלפון וההתרשמות שלה. הצילו! היא צעקה לעצמה.

עוד יותר גרוע, הלקוחות כל-כך אהבו את מיץ האבטיח, עד שהוא כבר נגמר בצהריים! מה עושים? היא שאלה את עצמה. אינני יכולה לעזוב את הדוכן, ומצד שני באים במיוחד לבקש את "המיץ המיוחד"! אין ברירה. היא ביקשה מאחת המועמדות שעמדה בכל התנאים לרוץ לבית של תמיר ולבקש מגברת לזין להכין עוד כמה צנצנות של מיץ אבטיח. "ובדרך לביתו, תעצרי בדוכן של תמיר ושאלי אותו אם גם הוא צריך עוד." אני

רק מקווה שגברת לזין בבית עכשיו, חשבה שיר כאשר הילדה יצאה לדרפה.

לאחר רבע שעה חזרה הילדה בידיים ריקות. "מה קרה?" שאלה שיר.

"היא לא היתה בבית?"

"היא כן היתה," השיבה הילדה, "אבל לא היה לה עוד אבטיח בבית."

מה אני אעשה עכשיו? שאלה שיר את עצמה.

"אני שאלתי את גברת לזין מה לעשות," המשיכה הילדה, "והיא אמרה לי לתת לכל לקוח תלוש לכוס מיץ אבטיח אחת חינם."

"יופי של רעיון! וגם יפה מצדך ששאלת אותה. אני חושבת שאת מאוד מתאימה לעבודה הזאת... אה, תסלחי לי אבל שכחתי את שמך."

"פנינה."

"כן, פנינה. את מוכנה להתחיל לעבוד כבר עכשיו?"

"בטח!" השיבה פנינה בהתלהבות. "מה עלי לעשות?"

"תקבלי את הבקשות של הלקוחות ותני להם את הכוסות. אני אטפל במועמדים הנוספים וגם בפנקס המכירות."

וככה עבדו במשך השעות הבאות, בהרמוניה של טירוף. שיר היתה חייבת לחלק עשרים ושלושה תלושים חינם למיץ אבטיח, לראיין עוד כמה מועמדים (אי-אפשר לדעת מה יהיה בעתיד, היא אמרה לעצמה), וגם לרשום ארבעים וחמש מכירות נוספות עד השעה חמש!

"איזה יום!" אמרה שיר בסוף. "את באמת מוכרת טובה, פנינה. עשית את זה כבר פעם?"

"לא," היא ענתה, "אבל אמא שלי עובדת לפעמים כדיילת בהיפרמרקט, וכשיש לי זמן אני מצטרפת אליה."

"מה זה דיילת בחנות?" שאלה שיר. "חשבתי שהן עובדות במטוסים."

"זה כמעט אותו דבר," הסבירה פנינה בחיוך. "היא עומדת מול מדף מסוים, נגיד המרקים, ונותנת כוסית מרק חינם לטעימה לכל הלקוחות שעוברים במקום. לאחר שטועמים היא אומרת להם כמה זה עולה, עד כמה זה בריא וכל מיני הסברים אחרים."

"מעניין." שיר כבר התחילה לחשוב לעצמה איך הם יכולים לעשות דבר דומה. "אני הולכת הביתה. תוכלי לפגוש אותי מחר בבוקר ברבע לתשע אצל גברת לזין?"

"בוודאי." אבל היא לא נראתה לגמרי נוח.

"יש בעיה?" שאלה שיר.

"לא בדיוק, אבל...מתי אני מקבלת את הכסף שלי?"

שיר הכתה עצמה במצח. "שכחתי! מגיעה לך משכורת. סליחה, בוא נראה, התחלת באחת וחצי — זה שלוש וחצי שעות. המממ... כפול שלושה שקל לשעה — עשר וחצי. הנה." היא הוציאה שטר אחד ועוד מטבע של חצי שקל מהצנצנת, ומיד רשמה הוצאה נוספת בפנקס. "תודה," אמרה פנינה, "ולהתראות מחר בבוקר!"

★ ★ ★

"כמה הרווחנו היום?" שאל תמיר כאשר נפגשו בביתה של שיר. "מה אתה חושב, שאני מחשב? כל העסק הזה הפך להיות מאוד מסובך. הוצאות של כוסות, תרכיזי מיץ, היום אפילו אבטיח, הצילומים של המודעות, ואת המשכורת של פנינה וגם — איך קוראים לו?" "נור."

"נור? לא ניר?"

"לא, נור. אני חושב שהוא עלה ארצה לפני כמה שנים מפרס." "ואז," המשיכה שיר, "יש לנו היום הכנסות מהמכירות שלך ושלי. אבל גם זה לא הסוף, כי היום חילקתי תלושים לכוס חינם למיץ אבטיח. פשוט נגמר לי באמצע היום. ואל תשכח את עשר הכוסות במחיר של שמונה. דרך אגב, אני מבולבלת — זה נחשב כהוצאה או כהכנסה?" "שאלה טובה. אני אשאל את אבי. את צודקת, העסק שלנו הפך למאוד מסובך. אולי אנחנו בכלל לא מרויחים?"

"מה פתאום? תסתכל על כל הכסף הזה בצנצנת שלי ובקופסה שלך!" "את יודעת מה? פעם שמעתי את אמא שלי אומרת שעשיר זה מישהו שאפילו לא יודע כמה כסף יש לו. אז אנחנו עשירים!" ושניהם פרצו בצחוק של עושר ואושר.

קלקול קיבה, פֶּלֶה הכסף

כאשר שיר העמידה את הדוכן שלה בפעם הראשונה בגן גונן, המתחרים היו במקום אחר. כאשר הגיעו לגן, מאוד הופתעו למצוא את הדוכן שלה בגן.

הם לא אמרו מלה לשיר, אבל היא ראתה את הכעס בעיניהם. לאחר שבוע של הצלחה מסחררת, היא הרגישה עכשיו שיש להם בעיניים לא רק כעס אלא גם קנאה.

"זה קצת מפחיד," אמרה לתמיר בוקר אחד.

"מה יעשו לך?" הוא שאל קצת בלעג. "ישפכו את המיץ עלייך?"
"אני לא יודעת. אבל כשהם הסתכלו עלי אתמול, לא היתה לי הרגשה טובה."

"את סתם חשדנית."

"אני מקווה שאתה צודק," היא השיבה בקול נמוך.
"בוקר-טוב!" ברגע זה פנינה ונור נכנסו לביתו של תמיר. הם תמיד הגיעו בזמן.

"הי," ענה תמיר. "לעבודה!" וכולם נכנסו ל"מצב", כפי שתמיר קרא לזה.

ואכן הגיעה צרה צרורה, אולם בדרך לא צפויה. הבוקר התחיל כרגיל בטפטוף של לקוחות. אולם בסביבות השעה תשע וחצי ירדה עליהם הפתעה לא נעימה, כרעם ביום בהיר.

"הינה! אתם אשמים!! צעקה אשה, שפנינה זיהתה כאחת האמהות שקנתה אצלם כוס דיאטטי לפעוטה הנחמדה שלה. "מה עשיתן לילדה שלי?"

שיר נבהלה מהמתקפה, ושאלה בקול נמוך ומהסס: "מה עשינו? מה הבעיה?"

"מה עשיתן?!" צרחה האשה בקול עוד יותר רם ונורא, דבר ששיר לא

האמינה שאפשרי בכלל. "חצי שעה לאחר שדגנית שלי שתתה מהכוס שהגשתי, היא התחילה בשלשולים. כמעט שלא ישנתי אתמול בלילה! מה שמתם במיץ?"

שיר היתה בטוחה שגברת לוין לא שמה שום דבר מיוחד, ובכל מקרה היא לא ידעה מה לומר — או אפילו אם בכלל לומר משהו. "אז אתן שותקות, הן? השתיקה כמנה כהודאה. זה לא יעבוד ואני לא אתן לזה לעבור. עוד תשמעו ממני." ואז היא הפנתה להן עורף, ועזבה את המקום.

"מה נעשה עכשיו?" שאלה פנינה את שיר בקול נמוך ובלי להזיז את שפתיה. לא רק שהן היו המומות מהתקרית, אלא גם מאד נבוכות מכך שהתקהל קהל גדול סביבן, מריח שערורייה קטנה בפתח. "נו, בטח שאין שום קשר למיץ שלנו," שיר אמרה בקול חזק אם כי הססני, לאף אחד במיוחד ולכולם ביחד. "הרי לא חלה מישוהו אחר אתמול."

"זה לא לגמרי נכון," הודיעה אחת מהשִׁמְרָטפִּיות, נערה שהשגיחה על אח ואחות תאומים במשך הקיץ. "חברה שלי התקשרה הבוקר וסיפרה שהיא לא תגיע לגן, מאחר שהתינוק שהיא שומרת עליו חולה עם שלשולים. ודווקא אתמול היא קנתה בשבילו כוס מיץ כאן בדוכן שלכן." האנשים מסביב התחילו לדבר אחד עם השני בדאגה וקצת בכעס. לשיר זה נשמע יותר כמו פְּוֹרֶת דבורים מתעוררת. עכשיו היא היתה ממש חסרת-אונים.

לאחר עוד שתי דקות של רב-שיח קולני, בו הזכירו עוד שני ילדים ואשה אחת אשר לקו בשלשולים במהלך היום והלילה, פנינה לחשה באוזנה של שיר: "שמת לב שרק התינוקות ואשה אחת חלו, ולא ילדים וגברים?"

"אז מה?" שאלה שיר בלחש חוזר. קשה לה לפתור חידות במצב הנוכחי.

"אני כמעט בטוחה שכולם שתו מיץ פטל דיאֶטטי. פְּנֵרָאָה שמשוהו התקלקל."

שיר חשבה לרגע. "אם התקלקל משהו, אז דווקא המיץ הטבעי היה צריך להתקלקל ולא מיץ מתרפיז מלאכותי."

"אלא אם כן," התחילה פנינה, ושתייה הסתכלו אחת לשנייה בְּעֵינֵיִם ואז העיפו מבט מעבר לקהל בכיוון המתחרים. אולם לא היה להם זמן לפתח את הרעיון, כי באותו רגע חזרה האשה הצורחת — והפעם מלווה

בשוטר!

"הנה הנן!! אתה רואה את הדוכן הזה? אתמול קניתי אצלן —
"כן, כן, גבירתי," השתיק אותה השוטר, "כבר סיפרת לי שלוש פעמים
על הילדות המרושעות האלו שקלקלו לילדך את הקיבה."
שיר היתה מתעלפת אלמלא החיוך שהופיע פתאום על פני השוטר
כאשר הוא כינה אותן "מרושעות". ובכל־זאת, להסתבך עם המשטרה זה
לא נעים.

"כן, גבירותי," הוא פנה לשיר ופנינה בשפה קצת מליצית. "מה יש לכן
לומר בפרשייה האומללה הזאת?"
שיר פנתה לפנינה. פנינה החזירה לה מבט. יש בכל־זאת יתרון להיות
שכיר ולא בעל עסק, חשבה שיר לעצמה כאשר היא הבינה שכל האחריות
נופלת עליה.

"אדוני," התחילה שיר בחרדה. היא בכלל לא ידעה איך קורים לשוטר
כשמדברים איתו. זה לא מסוג הדברים שלומדים בשיעורי אזרחות בבית־
ספר. "אני מוכרת כוסות מיץ כבר כמה שבועות, וזו הפעם הראשונה
שמישהי מתלוננת עלינו. יכול להיות שקנקן מיץ אחד התקלקל, אבל לא
עשינו שום דבר שונה מימים אחרים." ואז היא סיפרה לו בדיוק מי, מתי,
ואיך הם עושים את המיץ ומוכרים אותו. כל הסיפור הארוך והמפורט
הזה בא לא רק לסגור את האוזן שלו אלא בתקווה שהדבר ירגיע גם את
קהל הלקוחות, שהגיע עכשיו לכמעט מאה אנשים ב"זכותו" של השוטר.
"די מעניין," הוא השיב לאחר ששיר סיימה. הוא חשב לרגע, הביט
באשה המתלוננת, סקר את כל הקהל שחיכה בסבלנות ובסקרנות להמשך
החקירה, וחזר והסתכל על שיר ופנינה מאחורי הדוכן. ואז בהחלטיות
ובסמכותיות הוא הודיע בקול רם לכל הנוכחים: "גבירותי ורבותי, כפי
שבטח ידוע לכם, אי־אפשר לנהל חקירה משטרתית בנוכחות אנשים
שאינם קשורים לפרשייה. אם יש למישהו כאן משהו להוסיף, אשמח
לרשום את עדותו. לאחר־מכן אבקש מפולכם להתפזר בכדי שאוכל
לפענח לבד את התעלומה."

במשך עשרים הדקות הבאות הוא גבה את עדותם של אותם אנשים
ששמעו על שלשולים של לקוחות אחרים. השוטר הודה להם אבל
בנימוס מרבי שלח את "האשה ההיסטרית" (כפי ששיר כינתה אותה
בלבה) לביתה. "בואו נשב מתחת לעץ ההוא," הציע השוטר לשיר ופנינה.
"עד שלא נדע מה בדיוק קרה כאן אתמול, אינני חושב שיבואו הרבה
לקוחות."

"אדוני, התחילה שיר לאחר שכולם התיישבו מתחת לעץ —
 "יש לי שם פרטי, הוא הפסיק אותה. "קוראים לי נמרוד."
 "בסדר, המשיכה שיר, כשהיא הסתירה את הפתעתה מהחביבות
 שהשוטר גילה. "אני מודה שיכול להיות שמשהו התקלקל, אבל זה לא
 כל-כך סביר."
 "באמת?" הוא שאל, בקול קצת משועשע. "למה אין זה סביר?"
 "נכון שהיה חם אתמול, מר נמרוד" (בכל-זאת היה לה קשה לפנות
 לשוטר בלי איזשהו כינוי של קצת כבוד), אבל אם כבר, אז למה לא כל
 המיצים שלנו התקלקלו?"
 עכשיו השוטר הגיב בקול מקצועי ורציני יותר. "איך את יודעת שלא כל
 המיצים התקלקלו?"
 פנינה ענתה: "כי כל התינוקות שחלו וגם האשה שחלתה, כולם שתו רק
 את המיץ הדיאטטי."
 "את בטוחה?" שאל השוטר.
 "מאה אחוז בטוחה. כולם לקוחות די קבועים אצלנו, והם תמיד שותים
 מיץ פטל דיאטטי — הילדים הקטנים, שלא יתקלקלו להם השיניים,
 והאשה מסיבות דיאטטיות ממש."
 השוטר רשם משהו בפנקס שלו. "אוי-קיי, הוא המשיך לאחר דקה.
 "נניח שזה נכון, אז מה לא סביר?"
 שיר המשיכה בהסבר שלה. "קודם-כל, מיץ פטל מתרכיז מלאכותי לא
 מתקלקל בקלות. לו זה היה מיץ האבטיח שאנחנו מוכרות, אז בהחלט
 אפשר לומר שהחום קלקל אותו. אבל מיץ מתרכיז? הרי בבית אני
 משאירה בקבוק כזה פתוח כמה שעות, ואף פעם לא קרה לי דבר."
 שוב התחיל השוטר לרשום משהו, אבל מיד הפסיק ושאל: "אז אולי
 הבעיה היתה המים?"
 "גם לא, השיבה מיד, והמשיכה פנינה: "כל המיצים שלנו באים מאותו
 ברז בבית של גברת לוי."
 "די תמוה, הגיב השוטר ואז שתק וחשב לעצמו תוך כדי הצצה מפעם
 לפעם בפנקסו.
 "מר נמרוד?" שברה שיר את השקט לאחר כמה דקות, "אפשר לומר
 משהו מאוד לא יפה?"
 "לא יפה? למה הפונויה?"
 "ראיתי כמה סדרות טלוויזיה עם שוטרים ושופטים, ובדרך-כלל אסור
 להאשים מישהו אם אין לך הוכחות."

"אני מבין," אמר השוטר, "את חושדת במישהו אחר ולא יכולה להוכיח זאת? טוב, אנחנו לא נמצאים בטלוויזיה ובכל מקרה את לא מאשימה אף אחד. נקרא לזה 'העלאת רעיונות'. מי החשוד הזה?"

עכשיו שיר דיברה לאט ובחרה את המלים שלה היטב. "אם נניח לרגע שזאת לא תקלה אלא שמישהו עשה משהו בכוונה, כדאי לשאול — למי היה מניע לקלקל לנו את המיץ?"

"ממה שאני ראיתי בטלוויזיה," הוסיפה פנינה, "הדרך היעילה ביותר לתפוס את החשוד היא לעלות על המניע שלו."

"זה נכון," ענה השוטר, "אבל החיים הם לא תמיד כמו בטלוויזיה." שיר לא כליכה הבינה את המשפט האחרון, אבל היא לא רצתה לסטות מהנושא.

"לפי מה שנראה לי, קיים רק גורם אחד שיש לו סיבה לקלקל לנו את המיץ."

"כן?" שאל השוטר, עכשיו ממש בסקרנות.

שיר ופנינה הרימו ידיהן ביחד והצביעו בכיוון הדוכן של המתחרים, כאילו שלא רצו אפילו לומר את המלה.

השוטר הבין מיד את כוונתם. הוא חשב לרגע ואז שאל: "אם כבר אתן צופות מושבעות בסדרות מתח ומשפט, אז אֶתָּן בטח יודעות שלא מספיק מניע לפשע, צריך גם להבין איך ביצעו אותו. אז כיצד הדבר נעשה? הרי הילדים שם בדוכן לא הגיעו לבית של גברת לוין והקנקנים היו סגורים כל הזמן בדוכן שלכן?"

"מר נמרוד," הציעה פנינה בכל החוצפה שיכלה לגייס, "אתה השוטר. אנו לא צריכות לענות על כל השאלות בעצמנו."

השוטר שתק לרגע ואז צחק. "את צודקת, אה, מה שמך?"

"ואני שיר," הוסיפה שיר כדי להשלים את מעגל ההיפרות.

"נו, שיר ופנינה. כנראה שיש לי קצת עבודה היום. הוא סגר את פנקסו וקם מהדשא. "רק עוד דבר אחד — עד שלא נמצא את התשובה, אני מאוד מציע לכן לסגור את הדוכן. אין צורך לקלקל לעוד ילדים את הבטן ואת הטוסיק." וכאן הוא התחיל ללכת. "נהיה בקשר," הוא הוסיף. שיר היתה די מדופאת מהמחשבה שלא יוכלו למכור מיץ עד... מי יודע? היתה לה לפחות נחמה אחת. מר נמרוד צעד ישירות לדוכן המתחרים.

פנינה הציעה שיסגרו את הדוכן ויעזרו לתמיר ולנור. כשהגיעו לרחוב אריאל, היה ברור מהפנים העצובות של תמיר שהוא לא היה זקוק לעזרתו.

"למה סגרתם את הדוכן?" שאלה שיר, כאשר היא כבר ידעה את התשובה בלבה.

"מה אתן עושות פה?" השיב תמיר בהפתעה, כאילו התחמק מלענות על שאלתה.

"שאלתי אותך קודם."

דווקא נור ענה לשאלה שלה. "שתי אמהות התלוננו שילדיהן קיבלו שלשולים מהמיץ הדיאטטי שמכרנו אתמול. הבטחנו להן שלא נמכור עוד כוסות עד שנברר מה קרה."

ואז פנינה סיפרה להם את מה שקרה להן בבוקר.

"והשוטר האמין שלא הייתן אשמות?" שאל תמיר בפליאה.

"הוא לא אמר את זה במפורש," הגיבה שיר, "אבל ברור שהוא מוכן לבדוק את כל האפשרויות. טוב עשיתם שסגרתם את הדוכן גם כאן. כל אחד יכול להבין שתקלות קורות, אבל אף אחד לא יסלח לנו אם היינו ממשיכים למכור מיץ שיש בו אולי סכנה לבריאות." כולם הסכימו. "אז מה עכשיו?" שאל נור.

"אני מצטער," אמר תמיר לאחר כמה שניות, "אבל אם אין עבודה, אז תצטרכו ללכת הביתה. אני ושיר נעשה את המקסימום להגיע לפתרון התעלומה הזאת, אבל בינתיים אנחנו לא יכולים לשלם לכם אם אין לנו לקוחות."

"לא," הודיעה פנינה בנחרצות. "אני רוצה לעזור לכם למצוא את התשובה — בלי תשלום. מי יודע, אולי לא שמת לב למשהו ואז גם אני אשמה?"

"גם אני," הסכים נור. "בכל מקרה, אין לי תוכניות אחרות. בואו נעשה קצת עבודת בילוש ביחד. נראה לי שמר נמרוד זקוק לעזרה."

תמיר הודה להם על מסירותם ותפס לעצמו את הפיקוד. "פנינה, תלכי לאמי ותבדקי אצלה כל מה שאת יכולה בקשר לעשיית המיצים. נור, תסתובב בגן גונן ותשאל אנשים אם ראו משהו חשוד או מוזר אתמול. שיר, תראייני את כל ההורים והשמרטפיות של הילדים שחלו מהמיץ. אולי יש איזשהו מכנה משותף שיעזור לנו לגלות את מקור הבעיה."

"ואתה? מה תעשה אתה, אדוני המפקד?" שאלה שיר. "תמשיך לחלק לנו הנחיות?"

"לא, שיר," הוא הגיב מבלי להיפגע, "אני חושב שהגיע הזמן להכיר טוב יותר את המתחרים שלנו." ובזה שתק וסתם את פיו. כולם הסתכלו אחד על השני, כאילו שהבינו אותו.

"זהו!" הודיע תמיר בקול כל־כך סמכותי שאפילו הוא פרץ בצחוק. "לדרך! אני אארוז את הדוכן כאן. התחילו אתם מיד במשימות שלכם. אתם בטח מכירים את האמרה: זמן זה כסף."

"כן," הוסיפה שיר. "אבל אצלנו פָּרגע זה בדיוק הפוך. ככל שעובר הזמן, אנחנו מפסידים כסף."

פנינה ונור צחקו על הבדיחות. תמיר בכלל לא חשב שהדבר מצחיק. הרי מדובר בכסף של שיר ושלו.

שותים, שוטטים ושוטרים

"בוקר טוב, גברת לוין." מזל שהיא עוד בבית, חשבה פנינה לעצמה.
 "פנינה, מה את עושה פה כל-כך מוקדם? כבר מכרתם את כל המיץ?"
 "לא. לצערי ההיפך." ואז פנינה סיפרה לה את כל הסיפור. פניה של
 גברת לוין החמירו ככל שפנינה המשיכה.
 "זה ממש נורא!" הצהירה אמו של תמיר כאשר פנינה סיימה את דבריה.
 "אני בטוחה שלא עשיתי שום דבר מיוחד אתמול ובוודאי לא בכוונה."
 "אף אחד לא מאשים אותך, גברת לוין," הרגיעה אותה פנינה. "כולנו
 נבוכים מהמצב. אפשר לשאול אותך כמה שאלות?"
 "בבקשה," וגברת לוין הושיבה את עצמה על כיסא במטבח. "אולי את
 רוצה משהו לשתות, פנינה?"
 "לא, תודה. אבל כן רציתי לראות את התרפיז שנשאר לך ממה שהכנת
 אתמול."
 בלי מלה, קפצה גברת לוין מהכיסא והביאה לשולחן את כל הכוסות
 ובקבוקי התרכיז שנותרו לה. ואז היא נזכרה. "אוי, רק לפני שעה זרקתי
 לפח בקבוק תרפיז ריק."
 "איזה תרכיז?" שאלה פנינה.
 "לא זוכרת. אני כל-כך ממהרת בהכנת המיצים, שאינני שמה לב למה
 שאני זורקת."
 "אז איפה האשפה?" שאלה פנינה. אם כבר בודקים, אז חייבים ללכת
 עד הסוף, היא חשבה לעצמה. ושיטוט בזבל זה ממש הסוף!
 "בחוף. היא כבר ארוזה למאספים."
 איזה יופי! במקום לחטט בשקית קטנה, עכשיו יש לה שק אשפה גדול
 לנבזר בו! "תיכף אשוב," היא אמרה לגברת לוין, ומאוד קיוותה שזה אכן
 יהיה תיכף.
 בסוף יצא, כמו שאומרים, "לא נעים אבל לא נורא." בחייה, פנינה לא
 ראתה אשפה מסודרת כזאת! כמעט כל פריט בשקית ניילון שקופה, כך
 שהיה קל לזהות היכן שכן הבקבוק בלי לנגוע בכל הזבל. הבקבוק עצמו
 היה די מלוכלך, אבל אי-אפשר היה לצפות לבקבוק נקי.

היא נכנסה למטבח ושמה את הבקבוק על השולחן על־יד שאר בקבוקי התרכיז. רק אז היא שמה לב — זה היה בקבוק תרכיז דיאטטי!
"אני ממש לא חושבת היום," אמרה גברת ליון. "הרי ברור שזה יהיה בקבוק דיאטטי. תסתכלי על שאר הבקבוקים. כולם כמעט ריקים חוץ מבקבוק תרכיז דיאטטי שהוא מלא כמעט עד הסוף. זאת אומרת שהבקבוק שזרקתי היה צריך להיות דיאטטי."

פנינה הביטה בשני הבקבוקים. חוץ מכמה כתמים בתווית הבקבוק, לא ניתן היה לגלות הבדל כלשהו בין השניים. היא פתחה את המכסה של הבקבוק הריק (מי שם מכסה בחזרה על בקבוק ריק? היא שאלה את עצמה. גברת ליון מסודרת להפליא!), ורחצה. האמא של תמיר רחצה גם היא, ואז שתיהן רחצו בתוך הבקבוק הכמעט חדש.
"אותו ריח," סיכמה גברת ליון.

"מסכימה," אמרה פנינה. "גם לא נראה לי הבדל כלשהו בין שני אלה לבין בקבוקי התרכיז הרגילים. דרך אגב, מתי קנית אותם?"
גברת ליון חשבה לרגע. "בדיוק לפני שבוע. הלכתי להיפוך ועשיתי קנייה גדולה מאוד — עד כדי כך שביקשתי שישלחו לי את כל החבילות הביתה במשלוח."

"והבקבוקים היו סגורים?" שאלה פנינה, כאילו שהיא בלשית בתוכנית בילוש בטלוויזיה.

"לא ממש בדקתי באותו יום, אבל הייתי שמה לב כאשר פתחתי כל אחד בפעם הראשונה. הרי צריכים לקרוע את רצועת הפלסטיק מסביב למכסה."

"אז אף אחד לא היה יכול להכניס משהו בפנים לפני שזה הגיע אלייך," העירה פנינה בקול רם, קצת באכזבה.

"איזה דמיון, יש לך? מי היה רוצה להכניס משהו לבקבוק תרכיז פטל?"
"לא יודעת," השיבה פנינה, אבל חששות היו לה. "עשי לי טובה, גברת ליון. התוכלי לשמור את הבקבוק הריק אצלך עד שנסיים את כל הפרשייה האומללה הזאת?"

גברת ליון לקחה את הבקבוק הריק והכניסה אותו מתחת לפיור, יחד עם כל שאר בקבוקי ומקלי הניקיון. "יש לך עוד שאלות?"
פנינה המשיכה לתחקר אותה רבע שעה נוספת: חיפשו סדקים בקנקנים (לא היו); תחבו את האף שלהן בכוסות (לא היה בהן שום ריח מיוחד); וטעמו את התרכיז הדיאטטי בבקבוק החדש (שום דבר מיוחד). בסוף יצאה פנינה מהבית די מתוסכלת.

התסכול של נור ושיר היה גדול בהרבה. "כלום!" סיפר נור לשיר כשנפגשו במקרה מחוץ לגן גונן. "דיברתי עם לפחות עשרים ילדים ואמהות ואף אחד לא ראה משהו מיוחד. ואת?"

"אותו דבר. לכולם אותו סיפור. ביקשו מיץ דיאטטי כרגיל, מזגנו כרגיל, שילמו כרגיל, הלכו כרגיל ושתי כרגיל. הכול כרגיל חוץ מהתוצאות! והן לא יצאו כל-כך טוב!! אני מאוד מקווה שלשיר ולתמיר יהיה יותר מזל מאיתנו."

תמיר בעצם השאיר את העבודה הקשה ביותר לעצמו. הרי פנינה, שיר ונור יכלו לשאול את האנשים שלהם שאלות פנים אל פנים, אבל תמיר לא היה יכול לשבת עם המתחרים ולעשות איתם חקירה בנחת.

ראשית, הוא עמד במרחק-מה מהדוכן שלהם וחיכה עד שאנשים קנו מיץ. כשעזבו את הדוכן תמיר ניגש אליהם ושאל בנימוס מה שמותיהם של בעלי הדוכן. אף אחד לא ידע (ואותנו, הלקוחות כן מכירים בשם? הוא רשם לעצמו תזכורת: להיות יותר ידידותיים בעתיד – אם יהיה לעסק שלהם עתיד!) רק לאחר שעה וחצי התמזל מזלו.

"כן, אני מכירה את כולם," השיבה נערה אחת לשאלתו. "לשמנמן קוראים אליעזר. בחור מאוד חרוץ. הוא גר ברחוב גולדברג, בקצה השכונה, קרוב להיפּר מעבר לכביש. שמו של הג'ינג', אריה. הקמת העסק היה הרעיון שלו. הנערה היא אחותו שירה. די נחמדה אבל לא כל-כך חכמה."

"ואיפה שניהם גרים?"

"בדיוק שם, מאחורי הגן," והיא הצביעה לעבר בניין של ארבע קומות בקצה גן גונן. "דרך אגב, למה אתה כל-כך מעוניין בהם?"

תמיר היה מוכן לשאלה הזאת מראש. "חשבתי אולי להציע להם את עצמי כעוזר," שיקר תמיר, "ורציתי לדעת האם הם ילדים נחמדים לפני שאתחיל איתם."

"הם בהחלט בסדר," הגיבה הנערה מיד, "ויכול להיות שכן יהיו מעוניינים בך. אני יודעת שאליעזר עובד אצלם רק שלושה ימים בשבוע. בשאר הימים הוא עובד בהיפּר. אמרתי לך שהוא ילד חרוץ מאוד."

"אני ממש מודה לך." תמיר לא רצה להסתכן יותר. שקר לבן קטן היה מספיק בשבילו ליום אחד. הנערה הלכה לדרכה והוא נשאר לבד.

אחד בעל יוזמה, אחד חרוץ, ואחת סתם או תם. ייתכן שזה הרכב חזק כמתחרים, אבל כחבורת מחבלים עסקיים כלל לא נראה לו. תמיר החליט להמשיך וללמוד יותר עליהם. אולי יש איזשהו פרט חשוב שיכול לשפוך אור על כל העניין התמוה, הוא חשב לעצמו.

★ ★ ★

בסוף היום נפגשו כולם בדוכן הסגור ברחוב אריאלי, להחליף רישומים ורשימות.

"בסך הכול, הם ילדים כמונו," קבע תמיר לאחר שנור ושיר סיימו את סיפורם תוך שתי דקות. "אריה הוא הג'ינג'י. הוא התחיל את הַעֲסָקָה, וכנראה חשב על כל הרעיונות שלהם. אחותו שירה הצעירה רק עוזרת. לשלישי קוראים אליעזר, ולפי מה שיכולתי לגלות הוא עובד בשכר בשבילים כמוכם." נור ופנינה הנהנו בראשם. "הבחור הזה מאוד אנרגטי למרות רוחב בֶּטֶנו, והוא גם עובד כמה ימים בשבוע ב'היפּוֹר'. שאלתי כמה מן העובדים עליו, וכולם מכירים אותו כילד מנומס ודי שקט. הוא נחשב כוותיק — עובד ב'היפּוֹר' יותר משנה."

"מהו עושה?" שאלה פנינה.

"כל מיני עבודות. לפעמים הוא נמצא בחדר המלאי, לפעמים מדביק מחירים על המוצרים, ובימים עמוסים הוא עוזר במשלוחים הביתה."

"משלוחים?" שאלה פנינה, בקול רם מהרגיל.

"כן, משלוחים. מה כל־כך מפתיע? יש אדם מבוגר שנוהג בֶּטֶנְדֵר של ההיפּוֹר, ואליעזר מכניס את הסחורה וגם עוזר לו להביא את החבילות לדירת הלקוחות."

"איפה הוא יהיה מחר?" שאלה פנינה את תמיר.

"מחר?" תמיר היה קצת מופתע מהשאלה. "מחר זה יום רביעי, אז הוא יהיה ב'היפּוֹר'. למה?"

"לא יודעת." ואז היא התחילה לספר את סיפורה עם גברת לוין כדי שתמיר לא ישאל עוד שאלות. כשהיא סיימה, היה שקט לכמה דקות.

"מבוי סתום," אמרה שיר לאף אחד במיוחד.

"בכל־זאת," המשיך נור, "נראה לי שהתשובה נמצאת באותו בקבוק תרכיז דיאטטי."

"אבל כבר אמרתי לכם שלא מצאנו שום הבדל בצבע או בריח בינו לבין הבקבוק החדש. מה עוד יכול להיות?" שאלה פנינה בעצבנות, שמא

מישהו יגלה משהו שהיא לא גילתה.
 "בואו נבדוק כולנו את הבקבוקים האלה בבית", הזמין אותם תמיר.
 "חמישה ראשים יותר טובים משניים."
 החבורה נאלצה להסתפק בארבעה ראשים בלבד, מאחר שגברת לזין לא היתה בבית.
 "הנה הבקבוק הריק", הודיעה פנינה ופתחה את הארון מתחת לפיור.
 "והנה כל שאר הבקבוקים", היא המשיכה והוציאה אותם מהארון מעל למקרר.
 כל אחד לקח בקבוק, הסתכל בו היטב, קרא כל מה שהיה כתוב על התווית, ואז העביר אותו למישהו אחר ושוב חזר על כל הסידור בבקבוק הבא בתור.
 "אני לא מזהה שום הבדל בין הבקבוקים", הכריז נור. "חוץ מהמלים תרכיז דיאטטי לעומת תרכיז, וכמה מרכיבים שונים בין השניים, אין כל הבדל. דרך אגב, מקום המספרים המאוד קטנים האלה?"
 "איפה?" שאל תמיר.
 "הנה. אתה רואה את המספרים פה על התווית, המודפסים עליה שם החברה?" כולם הסתכלו היטב. פנינה עצמה עין אחת כדי לקרוא אותם.
 "אני חושבת שזה תאריך כלשהו. רגע, יש כאן שני תאריכים", אמרה שיר. "אחד, התאריך מלפני חודשיים, והשני של — —", והיא עצרה לרגע קצת מבולבלת, "אה, זהו תאריך בעוד חודש."
 "למה שני תאריכים?" שאלה פנינה. "ואחד שעדיין לא היה?"
 "בואו נראה מהם התאריכים בבקבוקים הדיאטטיים", הציע נור. הוא הרים את הבקבוק הכמעט־מלא קרוב לעיניו. "פה רשומים אותם תאריכים בדיוק. וכאן... זו טעות. לא יכול להיות."
 "לא עושים טעויות", קבע תמיר. "מה כתוב שם, נור?"
 "שני התאריכים בבקבוק הזה הם מלפני שנה וחצי!"
 באותו רגע נכנסה גברת לזין למטבח. "שלום, ילדים! אה, ממשיכים עם בלשות הבקבוקים. מצאתם משהו?"
 "אמא", שאל תמיר, "מהם התאריכים האלה על תווית הבקבוקים?"
 גברת לזין אפילו לא טרחה להסתכל. היא ענתה מיד. "תאריך אחד הוא היום שבו מילאו את הבקבוק בתרכיז, והתאריך השני קובע עד מתי מותר לחנות למכור אותו."
 כולם הביטו בה. ואז כמעט ביחד כולם שאלו: "ולאחר־מכן?"
 אמו של תמיר קצת נבהלה מעוצמת המתקפה המילולית. "ולאחר־מכן?"

מחזירים אותו ליצרן או זורקים אותו לפח. לפעמים האוכל יכול להתקלקל לאחר הזמן שנקבע בתווית, ואז מישהו יכול לקבל —
— "מה? התאריך בבקבוק עבר את זמנו?" מהמבט של ארבעת הילדים היא ידעה את התשובה לפני שסיימה לשאול את השאלה.

"שנה וחצי, אמא."

"אלוהים אדירים! בטח שיקבלו שלשולים! אבל איך זה יכול לקרות?
אני מכירה את העובדים בהיפּר, והם מאד מקפידים בנושא התארי — —"
"גברת לוינ", קטעה אותה פנינה. "את במקרה זוכרת מי הביא לך את
המשלוח מה'היפּר' לפני שבוע?"

"מי הביא... המשלוח?" אמו של תמיר בכלל לא הבינה מה הקשר
לתאריך. היא חשבה רגע. "כן, היה אדם די מבוגר עם קרחת ויחד איתו
נער בן שלוש-עשרה בערך, קצת שמנמן. שניהם היו מאוד מנומסים. הם
אפילו הכניסו את הקרטונים למטבח ושמו אותם על השולחן."

"שמנמן?" שאל תמיר. "עם עיניים חומות ושיער מתולתל?"

"אני לא זוכרת את צבע עיניו אבל השיער בהחלט היה מתולתל. רגע,

אתם מכירים אותו?"

"לא אישית, אמא, אבל אנו יודעים עליו די הרבה, ובעיקר, "כאן הוא
עצר לרגע בשביל האפּקט הדרמטי, "הוא לא רק עובד בהיפּר, אלא גם
בדוכן המיצים המתחרה בנו!"

גברת לוינ די התרגשה אבל לאחר כמה שניות היא נרגעה. "אולי זה
סתם מקרה?" היא שאלה.

הפעם פנינה הביעה את דעת כולם: "זהו בהחלט מקרה, אבל בשום
פנים ואופן לא 'סתם'! אני חושבת שהגיע הזמן לדבר עם מר נמרוד."
לפני שגברת לוינ הספיקה לשאול מיהו מר נמרוד, כולם היו כבר בדרך
החוצה לתחנת המשטרה.

סוף הפרשייה היה די חלק. למזלם, הם תפסו את נמרוד השוטר בלי מדים
ממש לפני שיצא מהתחנה בדרך הביתה. הוא הקשיב להם בסבלנות
ובהערצה הולכת וגוברת. בתום הסיפור ביקש מהם מר נמרוד לא לעשות
שום דבר נוסף, מאחר שהעניין עכשיו הגיע לשלב מאוד עדין — מניע,
שיטה וחשוד כולם היו, אבל עוד לא הוכח שום דבר.

באותו ערב, שוב לבש נמרוד את המדים שלו וביקר אצל אליעזר בביתו. הבחור היה כל־כך המום מהופעתו של השוטר, שהוא התחיל לבכות לפני שמר נמרוד הספיק אפילו לשאול שאלה אחת. בנוכחות הוריו, אליעזר שפך בפניהם בשצף־קצף את כל הסיפור — הוא היה מאוד זקוק לכסף וחשש שהעסק שתי־אהה! יפגע בדוכן של אריה ואז יפסדו אותו ולכן הוא החליט לשים קצת רגל בהצלחה של הדוכן השני בגן וזה בא לו יום אחד כשהוא עבד במחסן המלאי בהיפּוֹר וראה את התדרון מלא מוצרי מזון שירדו מהמדפים בגלל שהתאריך שלהם פקע ובין השאר היו שם בקבוקי תרכיז פטל ואז נדלק לו רעיון להחזיר בקבוק כזה לדוכן של שתי־אהה! ולאחר קצת עבודת בילוש גילה שהם עושים את המיץ בבית של תמיר לוי וסתם במקרה באותו יום הוא הביא משלוח לגברת לוי וראה את כל הבקבוקים והכוסות במטבח שלה והחליט שבפעם הבאה הוא יחליף אחד מהבקבוקים החדשים בבקבוק ישן מאוד מהמחסן ואז הלקוחות יברחו מהם בגלל הטעם הלא כל־כך טוב והוא בכלל לא התכוון שמישהו יהיה חולה בגלל מה שהוא עשה והוא מצטער מאוד על כל הפרשייה — ועכשיו מה יעשו איתו?

היה מאוד שקט בסלון לאחר שאליעזר עצר את מבול המלים שזרמו מפיו. הוריו היו מאוד מבווישים והשוטר נמרוד ישב והביט על אליעזר וחשב וחשב. לאחר זמן־מה, הוא שאל את אליעזר: "מה אתה חושב הוא עונש ראוי למעשה כזה?"

השאלה מאוד הפתיעה את אליעזר. הוא התלבט ואז אמר: "קודם־כול, אני חייב התנצלות לילדים האלה."

"רק להם?" שאלה אִמו. "לא גרמת נזק גם לשותפים שלך?"

"איזה נזק, אמא? המיץ שלהם היה בסדר גמור."

"ומה יקרה לעסק שלהם כאשר אנשים יגלו מה שעשית? הם יחשבו

שזאת היתה החלטה של כל השותפים."

"את צודקת," השיב אליעזר בחרטה עוד יותר עמוקה. "אבקש גם את סליחתם, ובכדי להקטין את הנזק לשמם הטוב, אני אודיע לכל הלקוחות שרק אני אשם, ושהם בכלל לא היו מעורבים בקלקולים."

"ואיך תודיע להם?" שאל השוטר נמרוד.

"ארשום את כל הסיפור על גיליון ואפיץ אותו בשכונה במשך כמה ימים. כך אני יכול להחזיר לשתי־אהה! את אמון הלקוחות שלה וגם להבטיח שהחברים שלי לא יאבדו את הלקוחות שלהם."

"וזהו?" שאל אביו.

אליעזר שוב חשב, אבל הוא לא הבין למה אביו התכוון. "מה עוד נשאר?" הוא שאל בסוף.

"הסברת איך אתה מתכוון להחזיר את המצב לקדמותו. אבל עדיין לא ברור לי מהו העונש, ומה תעשה בשבילם תמורת עוגמת-הנפש שגרמת." אליעזר לא ידע מה להציע. נמרוד השוטר בא הפעם לעזרתו. "יש לי כמה הצעות. ראשית, כמובן, אתה חייב להתפטר מעבודתך בדוכן המִשקאות. שנית, תצטרך להתנצל בפני מנהל ה'היפר' כי בעצם גרמת גם נזק לשם הטוב של החנות שלו. אני אשתדל לשכנע אותו לא לפטר אותך משם, אבל זו תהיה החלטתו. ושלישית, נראה לי ראוי, שעד סוף הקיץ תעזור כל בוקר לגברת לזין להכין את המיצים שלה, ללא תשלום. אם תעשה את כל זה, אני חושב שאוכל לסגור את הפרשייה בלי לפתוח לך תיק במשטרה. מסכים?"

כאילו שהיתה לאליעזר ברירה. אבל האמת היא, שהוא כל-כך שמח לשמוע שהעניין לא יירשם אצל המשטרה שהוא היה מוכן לקבל כל הצעת עונש של השוטר האיום והידידותי שישב מולו. וכך היה — כמו שאליעזר היה חרוץ בעבודה, כך הוא ביצע את עונשיו בחריצות רבה.

★ ★ ★

"עשיתם עבודת בילוש יוצאת מן הכלל," הודה מר נמרוד לחבורת שתי-אחה! כאשר נפגשו למחרת בבוקר.

"וגם אנחנו רצינו להודות לך על סיום הפרשייה בצורה כל-כך טובה," הפציר תמיר בשם שותפיו. "אנחנו מאוד שמחים שכל העניין הזה נגמר ונוכל לחזור לעבודה."

אבל חיכתה להם עוד הפתעה אחת, לא כל-כך נעימה. "לדאבוני," הסביר להם מר נמרוד, "יש עוד פרט קטן שטרם טופל כהלכה. כולם הסתכלו עליו קצת בחרדה."

"העסק שלכם מאוד נחמד וגם מרשים אבל דבר אחד שכחתם — יש לכם רשיון?"

"רשיון???" הגיבו כל ארבעתם בבת-אחת.

"כן, רשיון," ענה השוטר. "כל עסק חייב ברשיון מהעירייה, ובמיוחד עסק שמגיש אוכל. הרי כל העניין, שרק עכשיו עברתם, מוכיח את החשיבות של פיקוח על הכנת והגשת אוכל. הקהל רוצה להיות בטוח שמישהו בודק את העסקים האלה, ומי שבודק הוא מפקח מטעם העירייה. וזה עולה כסף."

"אז אנחנו צריכים רשיון? למה שאתה לא תבדוק כל בוקר אצל אמי?"
שאל תמיר בתמימות. "אני בטוח שהיא תהיה מוכנה להגיש לך ארוחת
בוקר טעימה בתמורה."

מר נמרוד צחק. "זה נשמע כמו שוחד," הוא הגיב בחיוך, שלא הצליח
להסתיר. "אבל בטח לא התכוונת להציע לי דבר פסול." והשוטר המשיך
להסביר לתמיר המבוהל. "אסור לעובד ציבור לקבל כל מתנה שהיא
מהאזרחים, ובוודאי אסור לשוטט כמוני שאוכף את החוק."
"לא הצעתי מתנה," הגיב תמיר מיד. "רק חשבתי שתיהנה מארוחת
בוקר של אמי."

"כן, כן, אני יודע. אבל גם ארוחת בוקר חינם אסור לי לקבל. בכל
מקרה, יש אנשים אחרים שתפקידם להיות המפקחים על מוכרי מזון."
"אז איך נשיג את הרשיון הזה?" שאל תמיר. "זהו בטח תהליך מסובך
ויקר."

"בדרך-כלל, כן. אבל אני מוכן לדבר אם האנשים הנכונים בעירייה.
הרשיון לא יעלה לכם הרבה כסף, כי הוא לחופשת הקיץ בלבד. ואל
תפחדו מהביורוקרטיה. אם בכל-זאת תצטרכו לעבור ממשרד למשרד
למלא את כל הטפסים, אני מכיר מישוהו שבטח יעשה זאת בשבילכם
ואפילו בחינם."

"בחינם?" שאלה שיר בתמיהה, "מי ירצה לעבור ייסורי גיהנום כאלה
בשבילנו, בלי לקבל על זה כסף?"

"אליעזר," השיב השוטט נמרוד. מי שמקלקל לאחרים בהתחלה, עשוי
לכלכל אחרים בסוף."

שלב י"ב

הגרלה גורלית

אם חבורת שְׁתִּי-אָהָה! חשבה שעכשיו יוכלו לנוח קצת ולנהל את העסקים בשקט, הם טעו בגדול. נכון, שאחרי ההתנצלות הפומבית של אליעזר, הלקוחות חזרו לדוכנים של שיר ושל תמיר וגם לדוכן של מתחריהם, אולם כנראה אריה ואחותו בכל־זאת פחדו שהם ייפגעו מכל הפרשייה. לכן, כבר למחרת חיכתה לחבורת שְׁתִּי-אָהָה! עוד הפתעה עסקית.

כאשר שיר ופנינה הגיעו לגן גוֹן, הדוכן של המתחרים כבר היה במקומו. מעליו התנוסס שלט ענק, ועל השלט היה כתוב באותיות גדולות ובצבע כתום: הגרלת הקיץ! ובנוסף: בכל מקום בגן היו תלויים בלונים כתומים — על עמודי התאורה, על העצים, ואפילו על המתקנים. ממש חגיגה!

אבל לא בדוכן של "שְׁתִּי-אָהָה". מסביב לדוכן המתחרים עמדו קרוב לעשרים ילדים ועוד כמה מבוגרים. פנינה התקרבה כדי לשמוע מה שירה מְדַקלמת: "הגרלה! הגרלה! קנו תלוש של עשר כוסות רגילות או שש כוסות ג'מבו, ותקבלו כרטיס להגרלת אופני הרים בסוף הקיץ!" "כמה עולה תלוש?" שאלה אחת האמהות בקהל.

שירה פנתה והסתכלה בכיוון הדוכן של שיר, כאילו לרמז שמה שאתם עושים גם אנחנו יכולים לעשות: "ארבעה שקלים."

לא היה צריך להיות גאון כדי להבין שזה ארבעים אגורות בלבד לכל כוס. נכון, שגם הכרטיס של שיר נתן פרס. הוא זיכה עשר כוסות במחיר של שמונה. אבל המתחרים שלהם נתנו בנוסף כרטיס הגרלה חינם. מיד הבינה שהיא בצרות.

"אני לא חושבת שיהיו לנו הרבה לקוחות היום, פנינה. תישארי את פה בדוכן. אני הולכת לדבר עם תמיר. בטח הוא עוד לא יודע על העניין הזה."

כאשר שיר הגיעה לרחוב אריאלי, חיפתה לה עוד הפתעה. כל הרחוב היה

מלא בלונים בצבע כתום בנוסף על כמה שלטים דומים לשלט שהיא
ראתה מעל דוכן המתחרים. תמיר ראה אותה ממרחק והשאיר את נור
בדוכן לבד. שניהם ישבו על המדרגות לפני הבית של שיר.
"מה עושים?" התחיל תמיר.

"אנחנו צריכים למצוא משהו למשוך את הלקוחות בחזרה," השיבה
שיר.

"באמת תודה! מה את מציעה, הגרלה למכונית וולבו?"
"אין צורך לדבר איתי בטון כזה. גם אני קצת עצבנית לאחר כל מה
שעברנו בימים האחרונים, אבל זה לא יעזור לנו למצוא פתרון."
"צודקת. סליחה. בואי נחשוב ביחד."

הם ישבו וחשבו... וחשבו וישבו... ועוד ישבו וישבו בלי שחשבו.
"לא בא לי שום רעיון," נאנח תמיר לאחר כמה דקות של דממה.
"אולי אנחנו לא חושבים בכיוון הנכון. בטח חשבת על עוד גימיק כמו
הגרלה. אבל מה אם התשובה אינה בגימיק, אלא במוצרים טובים יותר?"
"אינני מבין," השיב תמיר. הראש שלו לא פעל כהוגן באותו בוקר.

"אתה זוכר כמה הצליח מיץ האבטיח? חשבת למה?"
"מה זאת אומרת למה?" הגיב תמיר. "כי זה היה דבר חדש, מיוחד."
"אני לא בטוחה. אולי זו היתה הסיבה העיקרית ביום הראשון שמכרנו
אותו, אבל כל פעם לאחר-מכן, כשמכרנו מיץ אבטיח, שוב באו וביקשו
כמעט רק את זה."

"אז אולי סתם אוהבים את הטעם של מיץ אבטיח כמו שכל אחד אוהב
אבטיח?"
"לא. כולם גם אוהבים תפוחים, אבל לא חוטפים את מיץ התפוחים
שלנו."

"אז מהי הסיבה?" שאל תמיר, עכשיו עם טיפת סקרנות בקולו.
"כי זהו המיץ הטבעי היחיד שאנו מוכרים!" השיבה שיר בקול ניצחון.
"כל שאר המיצים באים מתרפיזים שקנינו ב'היפ'ר'."

תמיר חשב על זה. "אולי את צודקת. אז מה עושים?"
"משנים כיוון," ענתה שיר. "אם הם רוצים למכור מיץ מלאכותי בזול,
אולי הגיע הזמן שאנחנו נמכור מיץ עם טעם טוב באמת!"
"באותו מחיר?" שאל תמיר.

"לא. במחיר קצת גבוה. המיץ שלנו יהיה יוקרתי — טעים יותר, בריא
יותר, אמיתי יותר."
תמיר שתק וחשב, והפעם במצח מקומט. "אולי. אבל בכל-זאת זה

סיכון גדול. אין אפשרות לגימיק, אפילו קטן?
הפעם שיר שתקה וחשבה. באותו רגע יצא טל מהבית עם כוס מיץ ביד
אחת ועוגייה בשנייה. שיר ותמיר הסתכלו זה על זה, ופרצו בצחוק. "זהו!"
צהלו שניהם ביחד.

★ ★ ★

שיר ותמיר התקשרו לכמה ילדים נוספים מרשימת המועמדים שלהם.
"זה רק ליום אחד," הסבירו, "אבל תקבלו עשרים שקל לעבודה. רק
צריכים להסתובב כל היום בשכונה, לחלק דף פרסום, ולהכריז בקול רם:
'מיץ טבעי מפירות טריים! ועוד עוגייה חינם על כל כוס!!' לא קשה,
נכון?"

בסוף העסיקו שלושה ילדים.
"שישים שקל ליום אחד!" התפלאה שיר בקול רם. "זה כבר הרבה
השקעות במשקאות!"

"זה חייב לעבוד," הרגיע אותה תמיר. "מי לא יעדיף מיץ טבעי פלוס
עוגייה — אפילו אם זה עולה קצת יותר?"

אבל למרות השיווק הקולני והעוגיות המפתות, הרבה אנשים העדיפו
כנראה לא לשלם את התוספת. נכון, יותר לקוחות הגיעו מאשר אתמול,
אולם זה לא היה שיטפון — אפילו לא זרם חזק.

"לפחות החזרנו מספר לקוחות," התנחמה שיר בסוף היום כאשר היא
הגיעה הביתה עם תמיר ועם פנינה שעזרה להם לסחוב את הציוד בחזרה.
"כן," השיב תמיר, "אבל עדיין הפסדנו כסף. כמה לקוחות הגיעו בסך
הכול היום?"

"ארבעים ושמונה," מיד ענתה פנינה. היא הפכה לרואת-החשבון של
חברת 'שתי-אָהה'. לא רק טובה עם לקוחות אלא מבריקה במספרים.
"כפול שישים אגורות כל כוס," היא המשיכה, "קיבלנו 32.80 ש"ח.
בהחלט לא יום עסקים כל-כך טוב."

"וכל זה בלי לקחת בחשבון כמה עלו לנו העוגיות, והפירות, והמשכורת
שלך ושל נור." תמיר נשמע די מדוכא.

"אינני מבינה למה לא באו יותר אנשים," אמרה שיר לאף אחד במיוחד.
"הרי המיץ הטבעי שלנו כל-כך הרבה יותר טעים מהמיץ שלהם. מיץ
תפוחים סחוט הוא ממש משגע."

"אולי האנשים לא מבינים זאת," העירה פנינה. "את יודעת ותמיר יודע

ואני יודעת זאת, אבל הרבה אנשים לא חושבים על הטעם. צריכים להביא אותם לטעום את ההבדל."

"זה לא רודאו שאפשר להביא אותם עם חבל," הגיב תמיר. "מה את מציעה?"

"מבחן."

שיר ותמיר הביטו עליה כאילו שהשתגעה לגמרי. "מבחן?!?" שניהם צרחו ביחד. ואז תמיר המשיך: "אנשים בורחים ממבחנים ואת רוצה למשוך אותם?"

פנינה לא נעלבה. היא דווקא צחקה. "לא מבחן עם ציונים, אלא מבחן שיש לו פרס."

"הלוואי שהמבחנים בבית-הספר יהיו כך," אמרה שיר. "אבל אני לא מבינה."

פנינה המשיכה להסביר. "התכוונתי למבחן טעימה. מזמינים את הלקוחות לשתי כוסיות מיץ קטנות מכל טעם שהוא. בכוסית אחת יש מיץ טבעי שלנו ובכוסית השנייה המיץ הממותק שלהם. כל מי שאומר שהמיץ הטבעי יותר טעים מקבל כוס מלאה של אותו מיץ חינם. מי שבוחד את המיץ שלהם, שיחזור לדוכן שלהם. בכל מקרה, ילד כזה לא ישלם לנו יותר כסף בעד מיץ שפחות טעים לו."

תמיר ושיר הקשיבו בשקט להסבר הארוך. כאשר פנינה סיימה, שניהם הסתכלו עליה בחיוך גדול. "מדהים!" אמרה שיר.

"מדליקו!" הסכים תמיר. "רק דבר אחד מפריע לי — מאיפה נקבל את המיץ שלהם?"

עכשיו פנינה השיבה בלי חיוך ובמלוא הרצינות. "נקנה אותו בדוכן שלהם, כמובן."

הפעם טל לא עצר כמה מטרים מהדוכן, אלא הלך ישירות אליו, ביקש עשר כוסות במחיר של שמונה, שילם לילד שעמד מאחורי הדוכן, לקח עשר כוסות תפוחים, שפך אותן בצנצנת שהביא איתו, הסתובב, ועזב את הדוכן, לתדהמתם של הנוכחים.

"היית גדול!" החמיאה שיר לאחיה כאשר הוא הביא לה את הצנצנת בתוך סל. "קח כמה עוגיות שאתה רוצה."

הכוסיות כבר היו מוכנות. מתחת לכל אחת עם המיץ הסחוט הם כתבו

באותיות קטנטנות "אההה!" ומתחת לכל כוסית שעכשיו מילאו במיץ התפוחים הממותק של המתחרים, כתבו "איחס!" שיר ותמיר החליטו להתמקד היום רק בדוכן בגן גונן, והשאירו שם את פנינה ונור לטפל בלקוחות, כאשר הם הסתובבו בשכונה.

"כוס מיץ חינם לכל מי שיש לו טעם טוב!" צעק תמיר כל חצי דקה. "כיף הקיץ — מיץ טבעי חינם לכל העובר מבחן!" הכריזה שיר. לאט לאט ניגשו אליהם כמה ילדים ואחר־כך אפילו מספר הורים.

"איזה מין מבחן?" שאל ילד אחד.

"לא", השיב תמיר בצחוק, "איזה מיץ מבחן!"

"ממש חינם?" שאלה שנייה בחשדנות.

"כן, ללא פירוט", ענתה שיר. "אם את עוברת את המבחן, את מקבלת כוס מיץ חינם. אם את לא עוברת, זה לא יעלה לך כלום."

כבר בשעה עשר וחצי התחילו נור ופנינה להרגיש שהמבצע מתחיל להצליח. "אז מה עושים?" שאלה הבחורה הראשונה שהגיעה למבחן הטעימה.

"פשוט מאוד", הסביר נור בקול רם כדי שאחרים בגן ישמעו — כולל המתחרים. "הנה שתי כוסיות עם מיץ. האחת שלנו והשנייה של — את יודעת מי. תנסי את שתיהן, ותגידי איזה טעים יותר. אם את בוחרת את שלנו, את מקבלת כוס מיץ מלאה חינם."

"ואם את לא בוחרת את שלנו", המשיכה פנינה, "תלכי לשם ותקני את המיץ שלהם!" וכולם צחקו ביחד.

הבחורה לקחה כוסית אחת ושתתה בבת־אחת. "לא רע." ואז היא בלעה את המיץ בכוס השנייה. "וואו!! זה כבר טעים! אני בוחרת בכוסית השנייה."

מיד הפך נור את הכוסית והבחורה קראה בקול רם: "כתוב כאן ... אההה!"

"מזל טוב", הגיבה פנינה והושיטה את ידה ללחוץ את היד של הבחורה. "יש לך ממש טעם טוב. הנה כוס מיץ טבעי חינם. הרווחת שישים אגורות!"

וכך זה הלך כל הבוקר — שבעים כוסות חינם מתוך שבעים וששה טועמים.

"חבל שאני לא מקבל אחוזים גבוהים כאלה בבית־הספר," אמר נור כאשר נחו קצת לארוחת צהריים.

"עד עכשיו תושבי השכונה קיבלו ציון של תשעים ושניים," הישבה פנינה את התוצאה בראשה.

"בקצב כזה הם יקבלו מאה אחוז במבחן ואנחנו נפסיד מאה אחוז מכספנו," השיב תמיר, חצי בצחוק וחצי בדאגה.

"אל תדאג," ניחמה אותו שיר. "כמו שאבא שלי אומר — 'זאת השקעה לעתיד'. טוב שהרווחנו כל־כך הרבה וחסכנו את רוב הכסף של השבועיים האחרונים."

אם המצב בבוקר היה לחוץ, כאשר פתחו את הדוכן לאחר־הצהריים הוא הפך למשוגע, ועד מהרה הגיע למסחרר. "מה קורה פה?" שאל תמיר, "הרי הפסקנו להסתובב ולהודיע על המבצע בשכונה."

"נכון!" צעקה שיר כדי שתמיר ישמע אותה בכל הרעש והבלאגן. "כנראה שכל אחד סיפר לחברים שלו!"

"קוראים לזה 'מפה לאוזן'!" צעקה פנינה, אבל הקול שלה היה כבר צרוד מכל ההסברים ואף אחד מאחורי הדוכן לא שמע אותה ולא הגיב. כנראה זה לא הצליח לעבור מהפה שלי לאוזן שלהם, היא חשבה לעצמה בחיוך פנימי.

לאחר שעה נוספת התור הפך להיות כל־כך ארוך, שתמיר החליט לחזור לדוכן ברחוב אריאלי יחד עם נור. "פותרים את הדוכן השני?" הוא צעק בכל כוחו והתחיל ללכת בצעדים מהירים עם שני סלים מלאים צנצנות בידו. פתאום הוא שם לב שדוכן המתחרים כבר לא היה במקום. מתי הלכו? הוא שאל את עצמו. לא אכפת לי, עכשיו יש להם בעיה.

★ ★ ★

בסוף היום ישבו כולם מסביב לדוכן ברחוב אריאלי, מותשים. "היתה לי רק דאגה אחת לקראת הסוף," סיפרה שיר לחבריה. "שייגמר לנו המיץ שלהם!"

"למה את חושבת שהתחלתי למלא את הכוסיות רק עד האמצע?" השיב נור. "כמעט ולא נשאר כלום מעשר הכוסות האלו."

"אתם לא תאמינו," פתאום העירה פנינה. "לא רק שחילקנו מאה שישים ואחת כוסות מיץ חינם, אלא גם מכרנו שבעים ושתיים כוסות בתשלום!"

"מה, היה מישהו שלא ידע על המבחן?" שאל תמיר.

"לא, תמיר," ענתה שיר. "אלה לקוחות שחזרו לאחר המבחן לקנות עוד כוס מיץ. הרי אפשרנו להיבחן רק פעם אחת."

"אני בטוח שהיו כמה חכמולוגים שעשו מבחן אחד בגן גונן ואז הלכו ועשו עוד מבחן בדוכן פה," אמר נור.

"מה אכפת לנו?" שאלה שיר. "אם מכרנו שבעים ושתיים כוסות ביום שהילקנו כוסות בחינם, תארו לעצמכם מה יקרה מחר ומחרתיים בלי מבחן טעימה!" כולם הנהנו בראשם.

באותו רגע יצא טל מביתו והלך לקראתם. "טל הגדול!" הכריזו כולם ביחד כאשר הגיע אליהם. הילד חייך מאוזן לאוזן. ואז הוא הושיט את ידו והניף פיסת נייר, היישר לתוך הפנים של אחותו שיר. "מה עושים עם זה?"

היא לקחה את הנייר מידו, קראה את הכתוב עליו לעצמה, ופרצה בצחוק גדול.

"מה יש, שיר?" שאל אותה תמיר. "מה כל-כך מצחיק?"
"זה...זה...זה תלוש הגרלה שלהם שטל קיבל...כשקנה את המיץ אצלם. אני רק חשבתי — מה יקרה אם הוא יזכה בפרס?"

ואז כולם התגלגלו מצחוק בדשא, חוץ מטל. הוא לקח את התלוש שהיה מונח על הקרקע וחזר הביתה. למה שלא אזכה באופניים? הוא שאל את עצמו. הרי כל העסק הזה התחיל עם פטל מפּה-טל!

השורה התחתונה אינה רק השורה התחתונה

בסוף, טל לא זכה בפרס האופניים, כי לא התקיימה ההגרלה. אריה ושירה ניסו כמה גימיקים אחרים — כוסות בגדלים שונים, משלוחים הביתה — אבל שום דבר לא עזר להם. המיצים הטבעיים של גברת לוין היו טעימים מדי. לאחר שבוע, הם סגרו את הדוכן המתגלגל שלהם

ו"שתי-אָהה" נשארה לבד בשכונה בשבועיים האחרונים של הקיץ. ביום האחרון, כאשר רוב הילדים וההורים בשכונה היו עסוקים בהכנות לקראת פתיחת שנת הלימודים, ישבו ארבעתם בצהריים מתחת לעץ הפלונים בגן גונן (עדיין נשארו שם שלושה בלונים, קצת חסרי אוויר, מאותו מבצע קרנבלי).

"אתה יודע, תמיר, חייבים לקנות מתנה לאמא שלך. החזרנו את כל הכסף לאבא שלי, אבל הגיבורה בסיפור שלנו היתה אִמָּך. כל בוקר, לפחות חצי שעה עד שעה במטבח — קודם בהכנת מיץ מתרפז ואחר-כך עם כל הפירות והקשפרצות. מגיע לה משהו ממש יפה. פנינה," שיר פנתה אל הקשבִּיגִי שלמה, "כמה הרווחנו בסוף כל העסק הזה?"

"נטו, לאחר כל ההוצאות, תשלומים, משכורות ומה לא, הרווחתם אלף מאתיים ושישים שקלים. במלים אחרות, אַת הרווחת שש מאות ושלושים ותמיר אותו סכום."

"נו, מה אתה אומר, תמיר?" שאלה שיר שוב. "לא מגיע משהו לאִמָּך?"

"בוודאי, שיר, אבל אני מרגיש קצת מוזר לקנות לה מתנה. אינני רוצה לקחת ממך יותר מדי. תקני אַת, וכמה שזה יעלה אני אחזיר לך חצי."

שיר היתה מרוצה, אבל עדיין משהו הפריע לה. היא סימנה לתמיר להתקרב אליה והתחילה לדבר איתו בלחש, כדי שנוד ופנינה לא ישמעו.

"שמת לב איך שפנינה אמרה הרווחתם? האם זה הוגן שהיא לא תרוויח גם?"

"מה את מקשקשת, שיר," השיב תמיר בלחישה תקיפה. "פנינה ונור אינם שותפים. הם שכירים. נתנו להם משכורת כל יום. מגיע לנו כל השאר."

"אולי, אבל הם היו כל-כך מסורים, במיוחד בתקופת המיץ המקולקל. ופנינה אף הציעה כמה הצעות טובות שעזרו לנו להרוויח יותר." "המממ... בזה את צודקת," והוא חשב לרגע. "יש לי! אבי חזר לפני שבוע מהעבודה מאוד מרוצה מעצמו. שאלתי אותו מה קרה, והוא סיפר לי על בֶּנוֹס שקיבל." "מה זה בֶּנוֹס?" שאלה שיר.

אבא הסביר לנו שזה כמו טיפ שמשאירים למלצרית במסעדה בעבור שירות מאוד טוב. כך נותנים בֶּנוֹס בעבור עבודה טובה במשך כל השנה, שהביאה לרווחים טובים. אז אולי ניתן להם בֶּנוֹס?" "מסכימה. כמה?"

"זו בעיה. לפנינה מגיע קצת יותר אבל אינני רוצה לבייש את נור." "גם אני לא. רגע! הם אפילו לא באותו בית-ספר ואינם גרים קרוב אחד לשנייה. אם ניתן לכל אחד בֶּנוֹס לחוד בביתם, סביר שלא ידברו אחת עם השני על הסכום." "נכון מאוד. אז מחר תני לפנינה עוד חמישים שקל ואני אתן שלושים לנור, אר־קיי?"

"לא. אתה קמצן. מאה לפנינה וששים לנור." "בסדר, בסדר. את מאוד נדיבה עם הכסף שלנו." "קל יותר להיות נדיבה עם כסף, מאשר בלי כסף," השיבה שיר בחיוך.

לא היה לתמיר מושג עד כמה נדיבה שיר יכולה להיות. "שלוש מאות ושמונים שקלים?? השתגעת לגמרי?" הוא שאל אותה באותו ערב בביתה.

"מה הבעיה? זו האמא שלך, אדון כל הקמצנים," נזפה בו שיר. "מאתיים וחמישים שקל על בֶּלֶנְדֶר חדש. לאחר כל הפירות שנרמסו בבלנדר, מגיע לה אחד חדש. ובכל מקרה," שיר קרצה בעין אחת, "הוא

גדול יותר וזה יקל עליה ועלינו בקיץ הבא!"

תמיר צחק — עד שהוא נזכר. "רגע, ומה עם מאה ושלושים השקלים הנוספים? על מה הוצאת אותם?"

שיר נשמה עמוק. "פתאום נזכרתי ששכחנו את הגיבור השני בעסק שלנו." ואז היא הפסיקה.

"גיבור שני? אמא שלי בוודאי גיבור מספר אחד. אבא שלך — כבר החזרנו לו את הכסף. דרורית ושלומית לא עשו הרבה חוץ מכמה עצות קטנות פה ושם. מי נשאר?"

וכרגיל, בדיוק ברגע הנכון, נכנס לחדר הגיבור השני — טל! תמיר לא ידע אם לבכות, לכעוס או לצחוק.

"בוא איתי, טל," אמרה לו שיר. "גם אתה תמיר, והולכה אותם לכיוון חצר הבית. קנינו לך מתנה על כל העזרה והעצות הטובות שנתת לנו." ואז היא פתחה את הדלת האחורית. טל צרח משמחה ותמיר פרץ בצחוק.

"אופניים!!!" כולם צעקו ביחד.

"זכיתי בהגרלה!" טל מלמל שוב ושוב כאשר הסתובב יותר ויותר מהר על האופניים החדשים והבוהקים שלו.

"כן, טל," אמרה שיר בקול מאופק ורציני, "הקיצ, כולנו זכינו."

— סוף —

מלחמיץ הוא סיפור משעשע ומרתק על ילד וילדה, המחליטים להרוויח קצת כסף בקיץ ומוכרים מיץ לעוברים ושבים בשכונה. די מהר הם לומדים עד כמה יכול "עסק" להיות מסובך – במיוחד כאשר מצליחים! בלא כל התרעה פולשים ילדים אחרים לשטח ומתחרים בהם.

הסיפור נרקח ממרכיביו של עולם שסממניו אינם מוכרים למרביתנו: עסקים, שיווק, פרסום, מכירות, ומכמה היבטים פחות שגרתיים – חבלה, בילוש ומשטרה. וכמו במציאות של עולם הפרסום והשיווק, גם הספר גדוש משחקי מלים ודמויות מעניינות.

שמואל ליימן-ווילציג, יליד ארה"ב (בארץ מ-1977), הוא ראש היחידה ללימודי עיתונאות ותקשורת באוניברסיטת בראילן. פרופ' ליימן-ווילציג מספק ייעוץ בלימודי תקשורת למערכת החינוך היסודי והתיכוני. נשוי לתמי ואב לשני ילדים בגילאיהם של גיבורי ספר זה.

שמואל ליימן-ווילציג

מלחמיץ

או

מלחמת המיצים

איירה: טניה רויטמן